

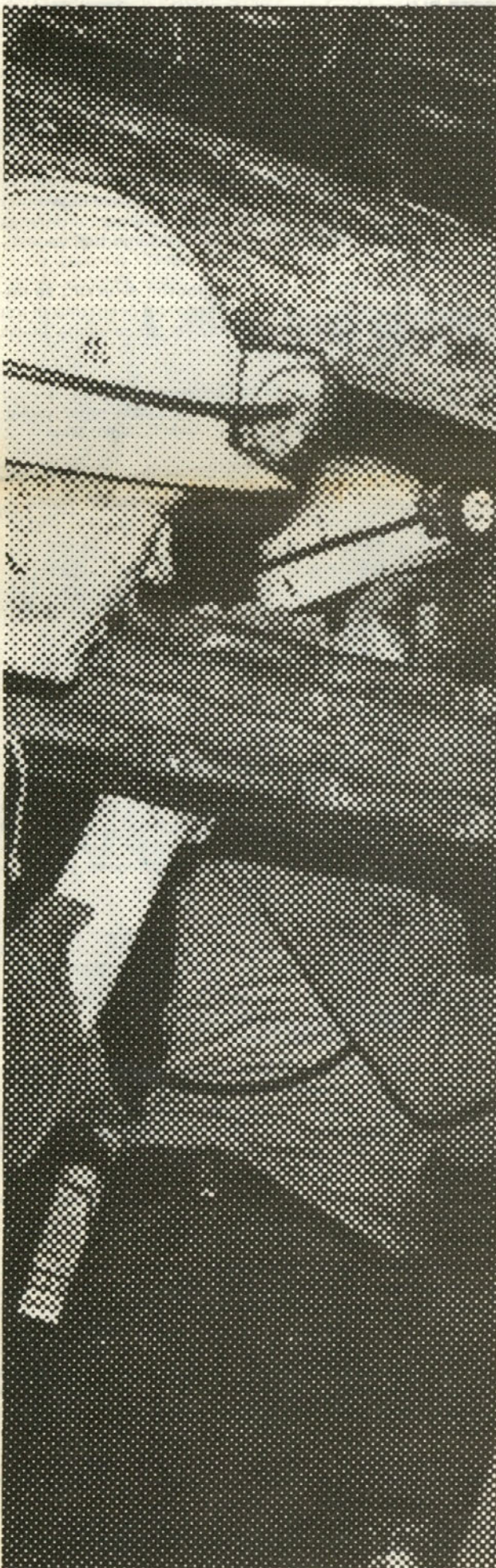
RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XI

PETEK, 1. JULIJ 1977

ŠTEVILKA 3

Ob našem prazniku

Temeljna organizacija
RLV — Jama vzhod

Letošnji rudarski praznik bo še posebno slovesen, saj sovpada s pomembnimi jubileji tovariša Tita in zveze komunistov. Rudarski praznik letos praznujemo v času, ko je borba za uresničevanje zakona o združenem delu v naši delovni organizaciji v največjem zagonu. Zakon o združenem delu nam nalaga več pomembnih nalog, ki jih bomo morali s skupnimi močmi izpeljati v kratkem času. Poleg samoupravne organiziranosti, ki bo temeljila na medsebojni dohodkovni povezanosti združenega dela, bo za nas rudarje prav gotovo največjega pomena uvedba in izpeljava 42-urnega delovnega tedna, ki si ga rudarji za svoje težko, naporno in nevarno delo v jami prvi zaslužimo. Seveda ta prehod na 42-urni delovni teden ne bo lahek. Delo v jami bo treba organizirati tako, da bomo obvladali montangeološke razmere, ki so vse prej kot lahke. Odkopavati bomo morali na takšen način, da bo varnost dela kar največja. Vodiло pri uvajanju 42-urnega delovnega tedna pa mora biti tudi naša obljuba celotni družbi, da bomo pridobili predvidene količine premoga. Le doseganje plana nam lahko zagotavlja tolikšen dohodek, da naš družbeni in osebni standard ne bosta pričela padati.

V bližnji prihodnosti stojijo pred nami težke in odgovorne naloge, ki jih bo na poti do še boljših družbenih in ekonomskih odnosov treba premagati. Prepričan sem, da sta jeklena moč in volja rudarjev takšni, da ni problema, ki ga ne bi mogli rešiti, in da ni pregrade, ki je ne bi mogli premagati. Rezultati dosedanjega dela rudarjev so takšni, da lahko povsod dvignemo glavo. Želim, da bi bilo tako tudi v bodoče.

Ob stanovskem prazniku vsem rudarjem iskreno čestitam in želim, da bi naši medsebojni odnosi še naprej temeljili na tovarištvu in prijateljstvu, ki je tako značilno in potrebno ob težkem in napornem delu v jami. Želim, da bi bili naši medsebojni odnosi, pa tudi delovne razmere, takšni, da bi se veselili in dobre volje spuščali v jamo in vračali iz nje. Na dan praznika pa želim vsem čim prijetnejše praznovanje.

Franc Avberšek

Temeljna organizacija
RLV — Jama zahod

TOZD RLV-Jama zahod ima zdaj okrog 850 delavcev in dosega dnevno proizvodnjo premoga od 3000 — 3500 ton. Premog pridobiva na mehaniziranih odkopih. Odkopni učinki znašajo od 26 — 32 ton na moža. Ti učinki pa še niso na meji možnosti, saj moramo na mehaniziranih odkopih doseči še boljše rezultate; vendar ne s povečanjem telesnih naporov rudarjev, ampak s povečanjem izkoristka odkopne mehanizacije, ki jo imamo. V ta namen še vedno izdelujemo študije o podporju; predvsem zato, da bi odkope opremili s takšnimi vrstami podporja, ki bi najbolj ustrezale našim montangeološkim razmeram. Vzporedno s študijem in razvijanjem odkopne mehanizacije pa poteka strokovno izobraževanje delavcev, saj vemo, da je osnovni pogoj za izboljšanje proizvodnih dosežkov tudi ustrezno kvalificiran kader.

Za boljše delo in poslovanje TOZD je nujno tudi dosledno uresničevanje zakona o združenem delu. Pri tem v naši TOZD sodelujejo vsi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije; ZK, sindikat in osnovna organizacija ZSMS. Organi in organizacije, ki delajo na tem področju, so zelo aktivni, zato jih je treba pohvaliti.

Pohvaliti moramo tudi našo komisijo za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu in komisijo za izrekanje ukrepov, saj sta se koristno sestajali redno vsak mesec. S svojim delom sta zlasti izboljšali delovno disciplino in odgovornost posameznikov.

Prav tako je treba posebej pohvaliti naše osnovne organizacije ZK in sindikata, saj so bile pobudnik in nosilec vseh večjih akcij v TOZD, bodisi na proizvodnem ali samoupravnem in družbenopolitičnem področju. Veliko so sodelovale tudi pri pripravah gradiv za razprave po samoupravnih delovnih skupinah.

Kljub omenjenim uspehom pa s celotnim delom naše TOZD ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Večina naših delavcev je resda prizadevna in uspešna, vendar med nami se vedno najdejo tudi posamezniki, ki pri akcijah stoje ob strani in raje neupravičeno kritizirajo, kakor da bi sodelovali. Za primer naj povemo, da so se nekateri tako obnašali pri vpisu posojila za ceste in pri obravnavi predloga analitične ocene delovnih mest.

V bodoče bo treba zelo kritično oceniti tiste delavce, ki vedno nasprotujejo večini in trmasto vlečejo proč od nje, pa naj bo to pri obravnavanju problematike TOZD ali problematike širšega pomena. Resnično se bo treba zamisliti, zakaj so nekateri posamezniki vedno proti idejam, za katere se odloči večina delavcev na sestankih samoupravnih delovnih ali sindikalnih skupin. Temu mora slediti tudi akcija,

Vsem članom kolektiva REK Velenje in njihovim svojcem ter vsem upokojevcem REK Velenje, še posebej pa aktivnim in upokojenim rudarjem in delavcem, ki praznujejo delovne jubileje,

ob 3. juliju

iskreno čestitamo

in želimo vso srečo doma in pri delu.

Predsednik sindikalne organizacije Ivo Kadliček, namestnik sekretarja komiteja OZK Edo Uranjek, predsednik organizacije ZSM Feliks Zamuda, predsednik delavskega sveta REK Velenje Jože Aljaž in glavni direktor REK Velenje Mirko Bizjak.

za katero se morata zavzeti predvsem sindikat in ZK. In to akcija pojasnjevanja, ki bo takim delavcem razumljivo in prepričljivo prikazala, v čem se motijo.

K temu nas sili naravni interes našega kolektiva, ki stremi h krepitvi enotnosti svojega nastopanja in delovanja.

Ob 3. juliju, prazniku vseh slovenskih rudarjev in prazniku delovne organizacije REK Velenje, želiva v imenu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij TOZD RLV-Jama zahod vsem delavcem v Jami zahod in vsem drugim delavcem v REK Velenje veliko nadaljnjih delovnih uspehov ter zdravja in sreče. Srečno!

Viktor Krašek
Franc Kos

Temeljna organizacija RLV — Steber 8

Navada je, da se ob praznikih in jubilejih ozremo nazaj na prehojeno pot in analiziramo uspehe ter poskušamo najti vzroke za neuspehe. Tretji julij, dan slovenskih rudarjev, ki ga letos praznujemo skupaj s 85. rojstnim dnevom tovariša Tita in 40. obletnico njegovega prihoda na čelo ZK, je prav gotovo praznik, ob katerem takšne analize moramo narediti. Če bežno pregledamo delo družbenopolitičnih organizacij in vseh zaposlenih v TOZD RLV — Steber 8 v obdobju januar — maj, lahko ugotovimo, da smo osnovni proizvodni načrt preseglji za 6,92 odstotka, operativnega pa za 2,81 odstotka. Poleg tega je za nami analitska ocena delovnih mest. Pozabiti pa ne smemo, da nas v drugi polovici letošnjega leta čakajo še zelo važne naloge, ki jih ne moremo in ne smemo odložiti. Pri tem mislim predvsem na izpolnjevanje proizvodnih nalog, na uresničevanje zakona o združenem delu, v tej zvezi pa tudi na nujni prehod na 42-urni delovni teden.

Omenjene naloge bomo dosegli le, če se bomo vsi do kraja angažirali, če bomo delali vsi z enotno mislijo, z mislijo, da bi še naprej dosegali takšne uspehe, kot jih imamo, in z mislijo za še boljši jutri. Zato je naša naloga, da se organiziramo tako, da bo na vseh nivojih in na vseh področjih delovnega procesa možno ugotavljati dohodek. Zavedati se moramo, da je pravično in pravilno ugotovljen dohodek za vsako temeljno organizacijo združenega dela osnovni pogoj za razvoj samoupravnih odnosov, da je motiv gospodarjenja, ukrep za učinkovitost poslovanja in pomembno vodilo za dvig produktivnosti.

V dosedanjih prizadevanjih za doseg omenjenih ciljev moramo pohvaliti delo osnovne organizacije ZK, osnovne organizacije ZSMS in delavski svet naše TOZD pa komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti ter komisijo za medsebojna razmerja. Dokaj uspešna je bila tudi naša komisija delavske kontrole. Tudi večina samoupravnih delovnih skupin je uspešno delala in pokazala pohvale vredno zrelost; žal pa tega ne moremo trditi za vse naše delovne skupine.

Zelo so se angažirale tudi naše OOS, saj so bile nosilke vseh javnih razprav, ki smo jih izvedli v prvih petih mesecih. Njihovo delo ni bilo lahko, saj so večkrat naletele na posameznike, ki se niso hoteli ali znali vključiti v samoupravne tokove naše družbe. V bodoče bo takim posameznikom treba dati možnost, jim poiskati način in pot, po kateri bodo spoznali osnovne misli in tire samoupravljanja.

V imenu družbenopolitičnih organizacij, tehničnega vodstva in vseh zaposlenih v TOZD RLV — Steber 8 želim velenjskim in slovenskim rudarjem ter njihovim družinam in svojem veliko uspeha pri delu in veselo praznovanje 3. julija. Srečno!

Zdravko Korez, član predsedstva
konference OOS RLV iz
TOZD RLV — Steber 8

Temeljna organizacija RLV — Priprave

Iz teka se prva polovica poslovnega leta, v katerem se je naš kolektiv soočal s težavami, ki so bile čisto zelo velike. Toda za pridne roke ni nobena težava tako velika, da je ne bi bilo mogoče premagati. Poostreni varnostni ukrepi za izdelavo prog v neraziskanem območju in za prehode prek prelomnic so v začetku resno ogrozili pravočasno pripravo odkopnih polj in s tem tudi izpolnjevanje letnega plana izkopa premoga. A s skupnimi močmi vseh, ki smo dobro vedeli, kaj bi pomenilo skrajšanje odkopne fronte ne samo za nas rudarje, ampak za celotno energetiko Slovenije, smo ta problem zadovoljivo rešili.

Osnovna vodila za naše vsakdanje delo pa so bila poglobljanje samoupravnih odnosov, izboljševanje medsebojnih razmerij delavcev in hitro reševanje organizacijskih vprašanj.

Tudi v družbenopolitičnih organizacijah smo dosegli že precej obetavne rezultate. Omeniti pa velja še dobro opravljeno delo naše komisije za analitično ocenjevanje delovnih mest, ki se kaže v tem, da je za predlog AODM, ki ga je pomagala pripraviti, glasovalo kar 86 odstotkov naših delavcev.

Ob bližnjem stanovskem prazniku — dnevu rudarjev — želimo vsem rudarjem, da bi bili še naprej tako kleni in prizadevni, da bi v jubilejnem letu naše zveze komunistov in našega dragega Tita še naprej delali tako uspešno kot doslej.

Vsem rudarjem v naši TOZD in drugim delavcem REK Velenje, ki sodelujejo z nami, pa iskreno čestitamo za praznik rudarjev, ki je obenem tudi praznik naše delovne organizacije. Srečno!

Družbenopolitične organizacije,
delavski svet in
tehnično vodstvo
TOZD RLV — Priprave

Jama za nikogar ni lahka

Temeljna organizacija RLV — Mehanizacija in transport

Osnova za poslovanje naše TOZD je tudi letos letni delovni načrt. V njem je naše poslovanje načrtano v okviru dela drugih TOZD RLV. Ob tem pa se takoj srečamo z bistvom delovanja naše TOZD; s tem, da je za oba obrata (mehanizacija in transport), ki sestavljata našo TOZD, nujno uravnavanje njunega dela po delu celotnega rudnika. Noben obrat TOZD RLV — MT namreč ne izvaja del za tuje naročnike, ampak izključno za potrebe proizvodnje premoga in investicijske dejavnost z njimi v zvezi.

Planirani poprečni letni stalež zaposlenih znaša za TOZD RLV — MT 742 delavcev, v prvih petih mesecih leta 1977 pa smo imeli poprečno 729 delavcev. Vzrok za manjši doseženi stalež od načrtovanega je primanjčevanje ustrezno usposobljenih delavcev.

Glede dnin pa je treba reči, da smo jih največ opravili za Jamo zahod, njej pa zapored sledijo Jama vzhod, Steber 8 in Priprave. Pri tem so težišče dela obrata jamska mehanizacija bila vzdrževalna dela, ki jih lahko razdelimo na vzdrževalna dela dežurnih služb in delavniško vzdrževanje. Pri teh delih je poudarek na preventivni dejavnosti ter kvalitetnem izvajanju popravil elektrostrojnih naprav. Ob tem je treba podčrtati, da smo na področju delavniškega vzdrževanja v letošnjem letu dosegli kvalitetno izboljšanje. Strojna delavniška vzdrževalna dela potekajo sedaj v dveh skupnih delavnicah jamske mehanizacije, ena je na območju

jaška Preloge in ena na območju jaška Škale (za elemente hidravlike). Opustili smo male, slabo opremljene delavnice v jami in jih nadomestili s tema dvema skupnima, ki sta kos vzdrževanju vse strojne opreme, ki jo uporabljamo v RLV.

Podobno smo reorganizirali tudi opravljanje elektro vzdrževalnih delavniških del, le da zaenkrat še nimamo ustreznega prostora zunaj jame, tako da bo tak prostor treba še pridobiti.

Ko je naš delavski svet razpravjal in odločal o vsem tem, je imel pred seboj cilj, da bi se v jami opravljala le tista dela, ki jih ni mogoče nadomestiti z zunanji deli.

Na eni od sej v letošnjem letu je delavski svet TOZD RLV — MT sprejel tudi novo reorganizacijsko shemo TOZD, ki nakazuje ustrežnejšo rešitev organizacije dela v TOZD glede na doseženo raven današnje mehanizacije in potrebe po mehaniziranju. V njej je poudarek predvsem na pripravi dela in že opisani vzdrževalni dejavnosti.

Ena osnovnih nalog TOZD RLV — MT je že od vsega začetka modernizacija transporta materiala v jami. To nalogo smo izpolnjevali tudi v prvem polletju 1977, saj smo v tem času montirali in predali v uporabo za področje Jame vzhod novo mehanizirano enotračno višee progo. Podobna dela pa bo treba opravljati tudi v bodoče.

Na področju družbenopolitičnega delovanja pa je naša TOZD svoje delo usklajevala s tovrstno dejavnostjo drugih TOZD RLV, saj imajo na tem področju vse TOZD RLV podobne probleme. Obravnavana tematika je zajemala predvsem področja, kot so: uresničevanje zakona o združenem delu, analitska ocena delovnih mest, priprave na prehod na 42-urni delovni teden, rezultati gospodarjenja in podobno. Še posebej skrbno pa smo obravnavali vprašanja varstva pri delu. Pogosta tema na sejah našega delavskega sveta je bila tudi delovna disciplina.

Ob tem so naše osnovne organizacije sindikata, ZK in ZSMS sodelovale še pri usmerjanju rekreacijske dejavnosti pa pri urejanju ustrezno beneficirane zavarovalne dobe za delavce jamske mehanizacije in to vprašanje tudi zadovoljivo rešile.

Vsem delavcem REK Velenje in njihovim svojcem, še posebej pa vsem rudarjem, za 3. julij iskreno čestitamo in jim želimo mnogo nadaljnjih uspehov ter sreče doma in pri delu.

Za samoupravne organe
in družbenopolitične organizacije
TOZD RLV — MT, Janko Meh

Temeljna organizacija RLV — Jamske gradnje

TOZD RLV — Jamske gradnje izvaja permanizacijska dela v celotni jami velenjskega rudnika. V letošnjem letu gradimo skoraj izključno investicijske objekte, torej tiste, ki so za rudnik daljnosežnega pomena. Pri poprečnem staležu 140 zaposlenih smo si za leto 1977 zadali za nalogo permanizacijo 1520 metrov jamskih prostorov, kar znaša poprečno 127 metrov na mesec.

Kako izpolnjujemo zadano nalogo?

Povemo naj, da bi po planu morali permanizirati tudi tiste jamske prostore, od katerih nekateri še niso izkopani.

Zaradi znanih izrednih varnostnih ukrepov, ki jih je treba izvajati v letošnjem letu, so namreč izkopi prog v zamudi, ki se odraža tudi pri permanizacijskih delih.

Poleg omenjenih težav, ki spodkopavajo časovne planogramme del Jamskih gradenj, naj omenimo še, da so v letošnjem letu naša delovišča v izjemno težkih montangeoloških razmerah. Permanizacijska dela često potekajo v kontaktnih področjih, tako da imamo v stropu rušljivo jalovino, v bokih pa izredno trd premog.

Za dela v področjih, kakršnih do sedaj nismo bili vajeni, se moramo prilagajati po organizacijski kot tudi po tehnično-varnostni plati.

Pri uresničevanju zakona o združenem delu nimamo težav, ker naše poslovanje že vseskozi poteka po dohodkovnem principu. Dohodek TOZD ustvarjamo na osnovi pogodb z investitorji. Tudi samoupravno smo dobro organizirani. Za bodoče pa je naša permanentna naloga še večje poglobljanje samoupravnih odnosov, to je, prenos odločanja na vsakega delavca kolektiva. Pri tem pa morajo odigrati glavno vlogo družbenopolitične organizacije s komunisti na čelu.

Ob našem prazniku želimo vsem tovarišem rudarjem v REK Velenje veliko sreče pri delu, mnogo delovnih uspehov in prijetno praznovanje.

Družbenopolitične organizacije
TOZD RLV — Jamske gradnje

V TOZD RLV-MT so opustili male, slabo opremljene delavnice v jami in jih nadomestili z dvema skupnima zunanjima; posnetek je iz največje od teh nadomestnih delavnic, ki je na jašku Preloge

Temeljna organizacija RLV — Klasirnica

Najprej nekaj podatkov o razvoju obrata klasirnica-izvoz!

Spomladi 1947. leta se je pričel izkop jaška Preloge, ki je bil dokončan tri leta kasneje. 1949 se je pričela izgradnja strojnice DOMINION, junija 1950 pa sta se po severnem in južnem vpadniku povezali jami Škale in Preloge. 1. 1. 1954 so se v provizorično separacijo, ki je bila ta čas zgrajena, pripeljale prve tone premoga iz jame Preloge.

Naraščanje potreb po premogu je terjalo stalno povečevanje njegove proizvodnje, zato se je vzporedno z jamo širil tudi obrat klasirnica-izvoz. Tako je leta 1956 zrasla nova klasirnica in strojnica "SGP" za kletke, izvoz premoga po jašku Preloge pa smo modernizirali z uvedbo skipov, za katere smo preuredili strojnico oziroma izvojni stroj DOMINION. S tem smo transport premoga od odkopov do klasirnice popolnoma mehanizirali.

Nadaljnji razvoj rudnika in z njim povezano odpiranje novih odkopnih polj v Stebru 8 in jami Škale sta zatem terjala izgraditev izvoznega nadkopa Pesje. Po tem nadkopu, ki je organsko povezan s sistemom transporta premoga v TEŠ, smo prve tone premoga izvozili 18. septembra 1972. leta.

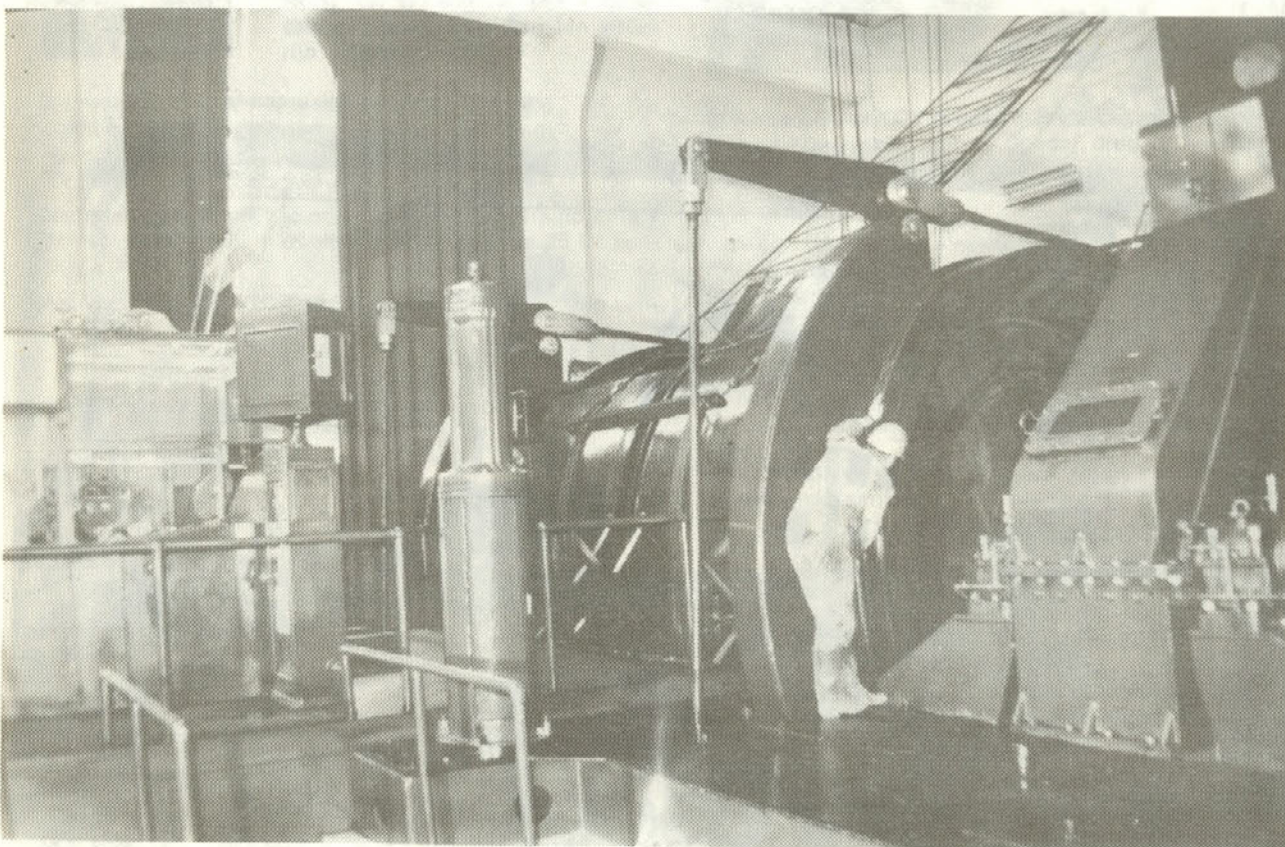
Izvoz premoga po nadkopu Pesje je občutno razbremenil izvozne naprave v Prelogah, zdaj pa se pripravljamo na postopno preusmeritev izvoza vse proizvodnje RLV po tem nadkopu. To bomo dosegli čez nekaj let, ko bomo povezali ves jamski transport premoga in prestavili sedanje izvozne objekte v Prelogah na novo lokacijo.

Povedano nakazuje tudi dejavnost in obseg opravljenega dela naše TOZD v minulih mesecih tekočega leta. K temu pa je treba prišteti še opravljene prevoze materiala in opreme po glavnih jamskih transportnih poteh pa drobljenje, klasiranje in odpravo premoga, prevoze delavcev po izvoznih jaških, črpanje jamske vode od glavnih zbirnih črpališč naprej ter vzdrževanje opreme za osebno reševanje, ventilatorskih in kompresorskih postaj pa druge elektrostrojne opreme, za katero skrbi naša TOZD.

Ob tej priložnosti bi kazalo omeniti še to, da je v TOZD RLV — Klasirnica zdaj zaposlenih 300 delavcev, ki neposredno uresničujejo svoj družbeno-ekonomski položaj v štirinajstih samoupravnih delovnih skupinah in prek delegatov v vseh organih upravljanja v TOZD in DO. Številni pa aktivno delujejo tudi v vseh treh družbenopolitičnih organizacijah.

Prijetno praznovanje!

Franc Druks

Iz TOZD RLV-Klasirnica: Izvojni stroj DOMINION

Temeljna organizacija Termoelektrarna Šoštanj

Minulo obdobje leta 1977 je bilo za delavce TEŠ obdobje žive aktivnosti in velikih naporov na vseh področjih dela in družbenega življenja. Končuje se izgradnja IV. faze elektrarne; nekatere proizvodne naprave smo v njej že preizkusili, nekaj pa jih preizkušamo zdaj. Obenem končujemo dela pri velikem remontu III. faze. To je za nas odgovorna naloga, saj bo od kvalitete opravljenega remonta odvisna zanesljivost obratovanja in proizvodnje te faze. Remont prvih dveh faz je že za nami in ti dve fazi že nekaj časa obratujeta zanesljivo in uspešno.

Ob vsem tem pa vztrajamo še pri poglobljanju samoupravnih odnosov, ker se zavedamo, da so urejeni ter poglobljeni samoupravni odnosi porok in način za doseganje večjih delovnih uspehov in popolno afirmacijo delavca kot samoupravljalca.

Že vsaka od naštetih nalog zase terja velike napore in odgovorno obnašanje vsakega posameznika. Tega se tudi zavedamo in želimo v letu jubilejev tovariša Tita in zveze komunistov prispevati kar največ k skupnemu delu in uveljavljanju boljših samoupravnih odnosov. Cilji so nam jasni; vzpostaviti je treba odnose, v katerih bo delavec resnično odločal o pogojih za svoje delo in njegovih rezultatih. V ta namen smo začrtali delovne, dohodkovne in samoupravne celote ter na seji delavskega sveta naše TOZD soglasno sprejeli sklep, da izpolnjujejo pogoje za organiziranje temeljnih organizacij naslednje enote TE Šoštanj:

1. Vzdrževanje
2. Proizvodnja I. in II. faze
3. Proizvodnja III. faze
4. Proizvodnja IV. faze
5. Investicije

Sedaj smo v fazi javne razprave o predlogu delavskega sveta, v okviru katere bo na zboru delavcev sleherni delavec v TE Šoštanj lahko ocenil ta predlog. Sočasno bomo na zboru delavcev ocenjevali pogoje za organiziranje DO REK Velenje kot SOZD, v katero bi se povezale tudi temeljne organizacije bodoče DO TE Šoštanj. Referendum za organiziranje DO REK Velenje kot SOZD je delavski svet TOZD TEŠ razpisal za 29. 6. 1977; torej v skladu s programom uveljavljanja določb ZZZD v DO REK Velenje.

V sedanji fazi razprave bodo delavci bodočih temeljnih organizacij izoblikovali tudi predloge o organiziranju skupnih služb delovne in sestavljene organizacije.

Pri organiziranju temeljnih organizacij, ki je naša osnovna naloga, moramo upoštevati dejstvo, da bo IV. faza TEŠ, ki je še v izgradnji imela pogoje za organiziranje v temeljno organizacijo šele takrat, ko jo bodo delavci, ki bodo v njej delali, prevzeli v upravljanje. Pri organiziranju temeljne organizacije Investicije pa bomo upoštevali navodila in smernice CK ZK Slovenije in druge družbenopolitične dokumente, ki terjajo strokovno in enotno organizacijo za izvajanje bodočih investicij.

Verjamemo, da bomo postavljene naloge uspešno opravili in da bomo skupaj z drugimi delavci REK Velenje vzpostavili odnose, ki so začrtani v ustavi in zakonu o združenem delu.

Vsem delavcem REK Velenje in njihovim svojcem želijo družbenopolitične organizacije in samoupravni organi TOZD TE Šoštanj prijetno praznovanje 3. julija.

Branko Kranjčec

Temeljna organizacija PGM (Proizvodnja gradbenega materiala)

Poslovni rezultati prvega polletja kažejo, da bomo v PGM letošnji praznik naše delovne organizacije, dan rudarjev Slovenije, z zadovoljstvom praznovali. Še posebno zato, ker ugotovljamo, da smo s solidarnostjo vseh temeljnih organizacij REK Velenje lahko premagali težave, ki so nas pestile v zadnjih dveh letih. Prav solidarnost v kolektivu je bila ena izmed poglavitnih spodbud, da smo krepko prijeli za delo.

V TOZD PGM (EFE Šoštanj) predelujemo elektrofiltrski pepel, ki je stranski produkt pri proizvodnji električne energije. Zidaki različnih dimenzij in trdnosti za vse vrste gradenj pa malte za zidanje in omete, ki v veliki meri nadomeščajo apno in cement, si ponovno utirajo pot na tržišče; tudi zaradi cenenosti, ne samo kvalitete. V jami prav tako narašča poraba malt v najrazličnejše namene, ne nazadnje tudi zaradi točnosti dobave. Vse to in še marsikaj drugega kaže, da je predelovanje pepela gospodarno in koristno, saj

gre pri njem za proizvodnjo materialov iz odpadkov, ki so cenejši od drugih surovin, po kvaliteti pa jih celo prekašajo.

Svetovna gradbena industrija dandanes vse bolj izkorišča ravno različne pepepe. Tudi pri nas imamo s predelavo pepela že kar bogate izkušnje. Ob dobri organizaciji in tehnoloških izpopolnitvah lahko pričakujemo od te proizvodne panoge še lepe rezultate. Naša glavna skrb mora biti predvsem gospodarno poslovanje, ki nam bo pomagalo iz težke situacije, in pa skrb za tehnološki razvoj pri predelavi elektrofiltrskega pepela. Se pravi, skrb za uvajanje proizvodnje novih izdelkov, za kar pa je bistvenega pomena tudi raziskava tržišča in organizacija prodaje.

Pred nami je odprtje TEŠ IV, zato bo pepela, ki bi sicer — čeprav je zelo kvalitetna surovina — ostal neizkoriščen, vedno več.

Pred nami je tudi velika in odgovorna družbena naloga: uresničevanje sprejetega programa za uveljavljanje določb zakona o združenem delu! Uresničevanje ZZZ bo slehernemu delavcu omogočilo odločanje o rezultatih njegovega in skupnega dela, obenem pa ga zavezalo za prevzem odgovornosti za sredstva proizvodnje in rezultate dela. Predlog programa za izvajanje določb ZZZ v REK Velenje, ki ga je na pobudo družbenopolitičnih organizacij in koordinacijskega odbora sprejel delavski svet REK Velenje, nam nalaga, da se temeljito lotimo del in do 29. novembra uresničimo vse zastavljene naloge.

V dosedanjih razpravah in analizah smo ugotovili, da ima naša TOZD precej skupnega s TEŠ in RLV, kljub temu pa pomeni zaokrožen tehnološki proces, ki dohodkovno ni posredno povezan s proizvodnjo primarne energije. Jasno pa je, da mora naš razvoj upoštevati proizvodnjo električne energije, saj naša tehnologija tudi v bodoče predvideva proizvodnjo, pri kateri bo osnovna surovina elektrofiltrski pepel. Prav tako je jasno, da moramo v bodoči organiziranosti in povezanosti upoštevati možnost cenene predelave pepela in odpiranja novih delovnih mest, še posebej lažjih — za delavce, ki niso več sposobni za delo v jami.

Vse te ugotovitve moramo vtakati v našo bodočo organizacijsko shemo in dohodkovno povezanost, ker smo prepričani, da bomo lahko samo tako dosegali boljše rezultate pri delu in si zagotovili perspektivo.

Kljub dobrim rezultatom so torej v letošnjem letu pred nami še velike naloge. Uresničevanje sanacijskega programa v TOZD PGM (EFE Šoštanj) v okviru delovne organizacije REK Velenje, ki nam zagotavlja obstojanje naše dejavnosti, mora biti še naprej naša glavna skrb. V letu, ko praznujemo velike mejnike naše revolucije in jubileje tovariša Tita ter uresničujemo ZZZ, najpomembnejše orožje delavcev v boju za boljši jutri, moramo z doslednim izpolnjevanjem zastavljenih nalog prispevati svoj delež k stabilnejšemu gospodarjenju in razvoju samoupravljanja.

Ob zavestni odločitvi vseh članov temeljne organizacije za sanacijski program in ob prvih uspešnih rezultatih uresničevanja tega programa lahko zadovoljno praznujemo praznik kolektiva naše delovne organizacije, 3. julij — dan rudarjev. Srečno!

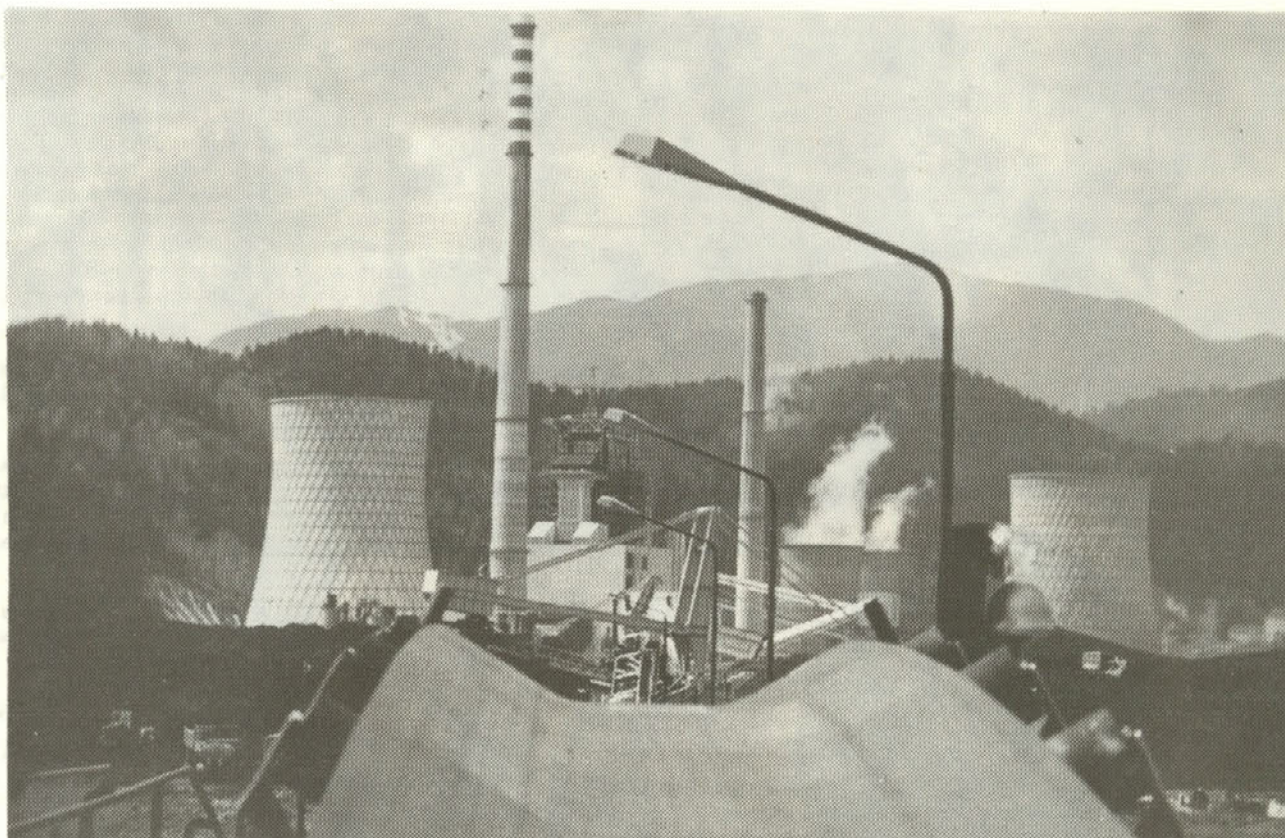
Jože Mastnak

Temeljna organizacija Družbena prehrana in gostinstvo

Končuje se polovica dinamičnega in za DPG še kar uspešnega leta. V njej bomo dosegli prek 3 milijarde starih dinarjev realizacije ali skoraj toliko kot v celem letu 1975. Ob tem je treba poudariti, da bomo tako velik prihodek ustvarili predvsem zaradi povečanja obsega naših storitev in ne zaradi višjih cen. Več smo naredili v vseh naših enotah. Na ta način smo izboljšali izkoristek kuhinjskih in sedežnih zmogljivosti v naši TOZD, s tem pa tudi produktivnost našega dela, saj je glede na enako obdobje lanskega leta porast števila zaposlenih v naši TOZD precej manjši od porasta doseženega prihodka.

V primerjavi z meseci lanskega leta se je najbolj povečalo število pripravljenih obrokov hrane v ODP Šoštanj, povečanje števila obrokov hrane pa sta zabeležila tudi ODP Velenje in okrepevalnica. Poleg tega smo v letošnjem letu znatno razširili obseg čistih gostinskih storitev, gostinskih storitev za zunanje goste. Delež teh storitev v celotni polletni realizaciji bo presegel 50 odstotkov. Če ta delež ne bi bil tolikšen, v letošnjem letu ne bi mogli obdržati cen naših storitev na višini iz lanskega leta in s tem pod poprečno ravni cen, po katerih zaračunavajo svoje storitve mnoge druge take OZD, kot je naša. Povedano z drugega vidika, pri manjšem obsegu storitev za zunanje naročnike ne bi mogli v tolikšni meri sami pokrivati režijskih stroškov naše TOZD, s tem pa se bi večji del teh stroškov prevajal na domače goste ter TOZD REK Velenje! In to bi bilo kar precejšnje breme; po zdajšnjih ocenah za celo tekoče leto zagotovo več kot 300 starih milijonov. Glede na to je ta plat naših poslovnih prizadevanj še vse premalo cenjena znotraj REK Velenje!

Doseženi rezultati bi seveda lahko bili še boljši, če nas pri delu ne bi ovirali različni problemi. Od teh je treba na prvem mestu omeniti težave v zvezi z dobavami osnovnih materialov, predvsem mesa, ki ga na trgu marsikdaj primanjkuje. Sledijo nestabilne cene, ki pri nekaterih materialih nihajo celo v razponu 150 odstotkov. Poleg tega je pereč

Izgradnja IV. faze gre h koncu

problem tudi primanjčevanje ustreznih kadrov. Vzrok tega je zlasti naporen delavnik v gostinstvu, ki občasno terjaja ne le nadurno delo ob navadnih delovnih dneh, temveč tudi ob prostih sobotah in nedeljah. Tak delavnik pa je tudi razlog za številne bolniške, ki pestijo našo TOZD. Če k vsemu temu prištejemo še pristranske kritike na račun našega dela, ki smo jih v zadnjem času pogosto doživeli, pa je mera seveda polna, oziroma delovno zadovoljstvo naših delavcev je večkrat pri tleh. Vendar upamo, da bodo dohodkovne vezi in samoupravna organiziranost, ki jih nameravamo urediti v REK Velenje, rešile tudi slednje probleme. Zato se v naši TOZD zelo zavzemamo, da bi se sprejeti program za izvajanje določb zakona o združenem delu v REK Velenje kar najbolj dosledno uresničili.

Franc Lenart

Temeljna organizacija Avtopark

Če na kratko analiziramo poslovanje naše TOZD v prvih mesecih leta 1977, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je rezultat zadovoljiv. Težave, do katerih prihaja pri vsakem delu, smo uspešno prebrodili. Planirane realizacije nismo dosegli le v januarju, kar pa je za dejavnosti, kot je naša (večidel prevozi in storitve z gradbeno mehanizacijo), zna-

čilno. Sicer pa je 121 zaposlenih, kolikor nas je v TOZD AP vseh skupaj, doseglo in za 20 odstotkov tudi preseгло predvideno realizacijo za obdobje januar — maj. Tako je tudi doseženi ostanek dohodka v mejah planiranega.

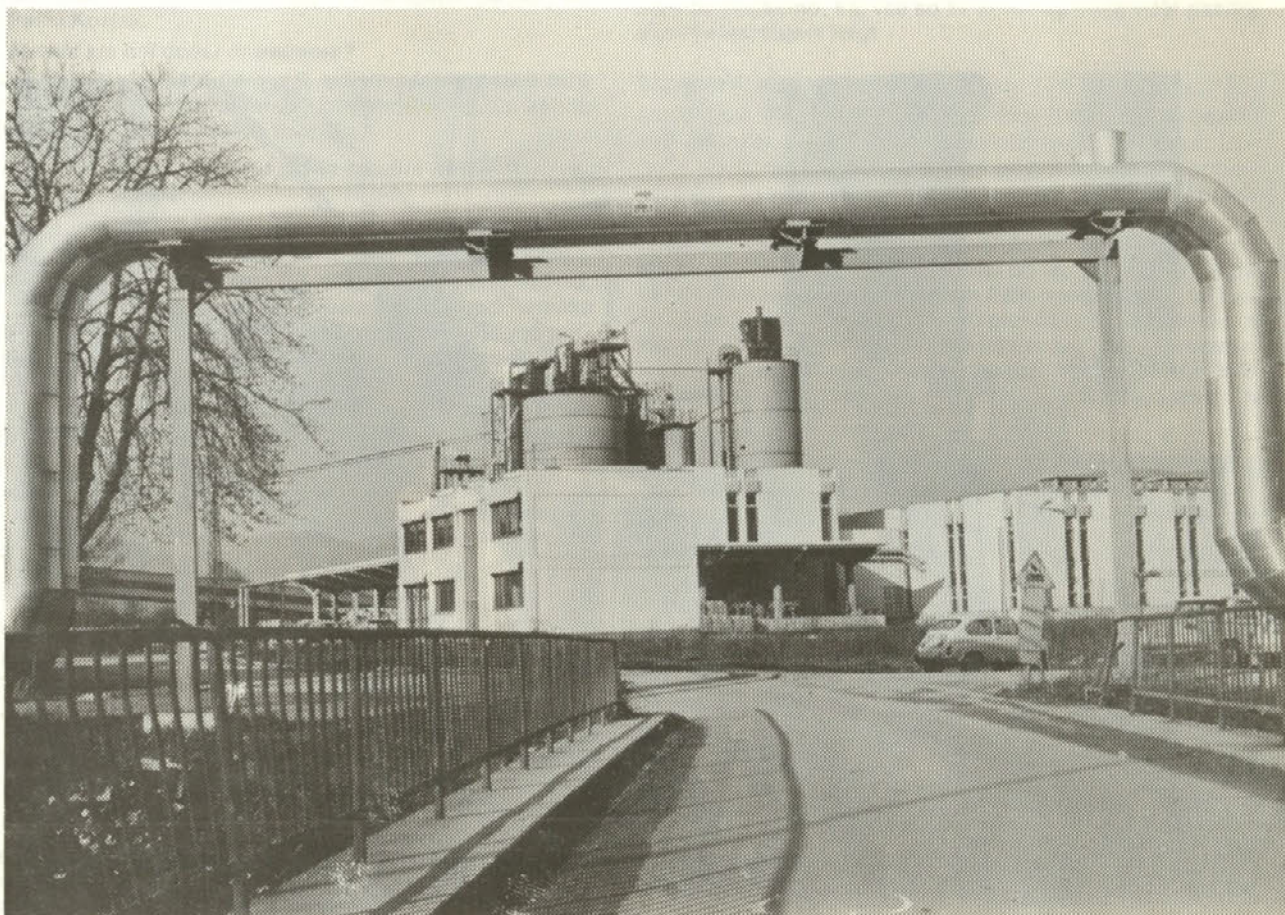
Ob poslovnih uspehih je treba omeniti tudi samoupravne in družbenopolitične. Na primer:

- Resno smo se lotili izpolnjevanja programa določb zakona o združenem delu, tako da bomo zagotovo organizirali v programu predvidene TOZD in se z njimi povezali naprej v skladu s programom REK Velenje.
- Samoupravni organi so razmeroma dobro opravljali naloge, ki so izhajale iz združenega dela v TOZD, DO in občini (le pri delovanju naših delegatov in delegacij je prihajalo do določenih pomanjkljivosti, bodisi zaradi njihove nedoslednosti ali nedoslednosti drugih).
- Naše družbenopolitične organizacije pa so ob sodelovanju pri izpolnjevanju omenjenih nalog okrepile svojo skrb za izpolnjevanje posameznih potreb naših delavcev in na ta način izboljšale aktivnost svojih članov.

Glede na omenjene dosežke upamo, da bomo vse naloge naše TOZD, ki so letos še pred nami, zadovoljivo uresničili.

Vsem našim delovnim tovarišem in njihovim družinam želimo srečno praznovanje 3. julija in mnogo nadaljnjih uspehov!

Politični aktiv TOZD AP

Elektrofiltrskega pepela bo vedno več

V avtoparku so načrtovano realizacijo za prvih pet mesecev krepko preseglili

Temeljni organizaciji TISK — REK Velenje ter Tiskarna — Dom kulture Velenje

Tiskarni sta se združili

V ponedeljek, 20. junija, je bil v temeljnih organizacijah REK Velenje — TISK in Dom kulture Velenje — Tiskarna referendum. Na njem smo se delavci odločili za združitev v REK Velenje — TOZD TISK oziroma pozneje v SOZD REK Velenje — DO TISK. Tako so se končala triletna dogovaranja, ki so zaradi nesoglasij in nerazumevanja hotenj nas delavcev bila do tega referenduma jalova. V to jalovo integracijsko kampanjo se je vključil tudi tednik Naš čas, in sicer z objavo članka v št. 7 (stran 4) z dne 18. 2. 1977, ki je bil popolna dezinformacija; novinar Boris Zakošek je v tem članku dokazal, da sploh ne pozna razmer in hotenj delavcev v grafični dejavnosti občine Velenje.

Še v letošnjem letu je bilo dosti za lase privlečenih dokazovanj, mnenj in predlogov, ki so se razlikovali od naše zamisli za povezovanje in samoupravno organiziranost grafične dejavnosti v občini. Manjkalo ni tudi opozoril, da ne bomo dobili kreditov za izgradnjo prepotrebnih novih proizvodnih prostorov, če bomo delali po svoji glavi, in da bo to zavrlo razvoj grafične dejavnosti v Velenju.

Zanju ni praznika...

Jožica Berzelak, knjigoveška delavka

"Vsi smo se zavedali in se zavedamo, da je edina perspektiva v združitvi. Vendar ne vem, zakaj se že prej nismo združili. Želim si, da bi bili medsebojni odnosi dobri, da bi delali sporazumno. Z združitvijo bomo rešili tudi vprašanje priprave dela, ki je v naši tiskarni večidel še nerešeno."

Nasploh menim, da vsaka združitev prinaša nekaj novega, boljšega; boljše delovne razmere in potrebo za ureditev vprašanj organizacije dela, od katere je poslovna uspešnost najbolj odvisna."

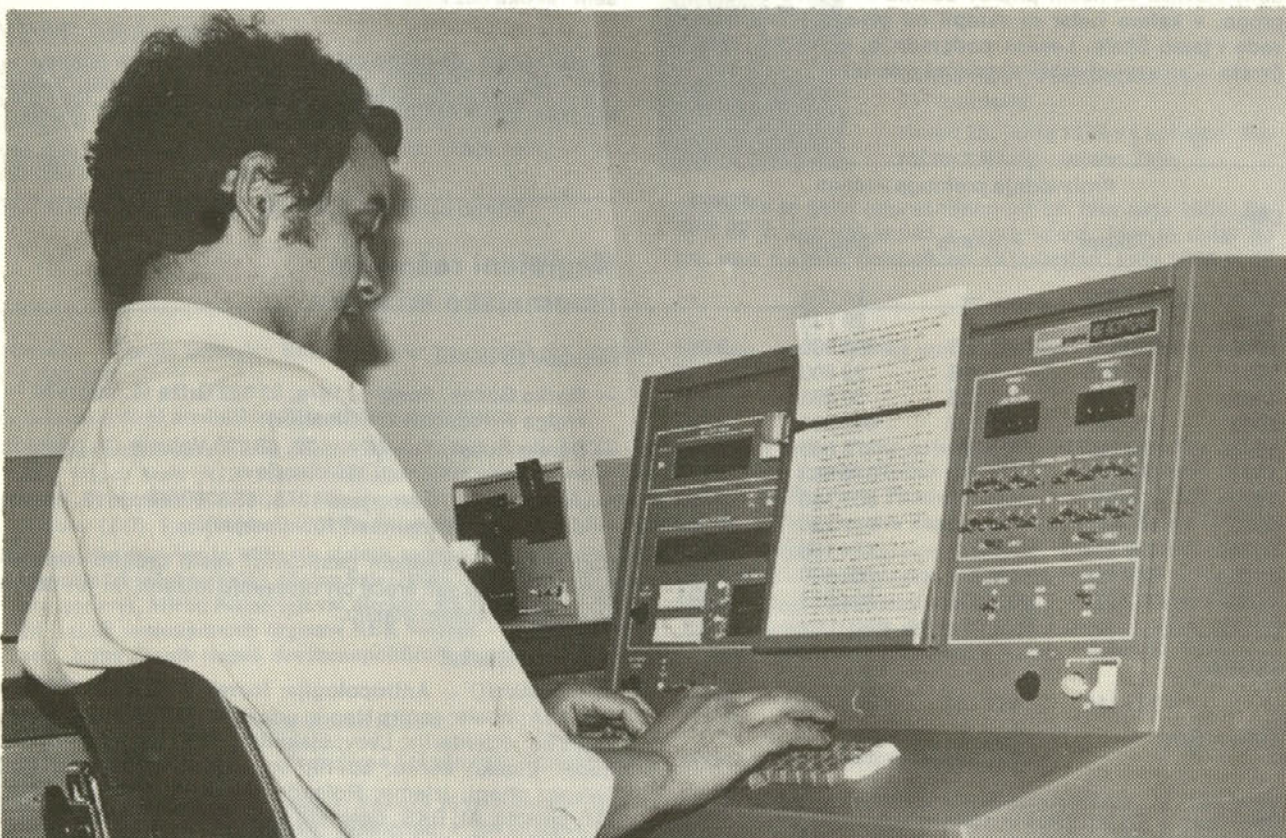
Iztok Burdian, vodja izmene

"Škoda, da se je ta integracija toliko zavlekla. Vendar tega nismo mi krivi. Sicer pa je zdaj nesmiselno iskati krivce. Pričakujem, da bomo z integracijo izboljšali delovne razmere in modernizirali strojni park."

Želim, da bi združeni dokazali pravičnost naše odločitve."

Vsem delavcem REK Velenje, zlasti pa rudarjem, za 3. julij iskreno čestitamo in želimo veliko nadaljnjih delovnih uspehov ter osebne sreče. Srečno!

Za delovni skupnosti
obeh tiskarn
Andrej ROZMAN

Iz naše tiskarne: Za Mileta ni stavljenja ne konca ne kraja

Anton Ribarič

Jama Škale: 1 000 000 ton

O jami Škale so svoj čas veliko pisali. Različne avtorje so pritegnili delovni uspehi in neuspehi rudarjev, ki so si v njej služili kruh. Mnogo je napisanega tudi o delovnih razmerah v nekdanji škalski jami, ki so bile vse prej kot idealne; pa o družinah, ki jih je ta jama obenem preživljala in surovo pretresala.

Tudi v tem prispevku bo beseda o nekdanji jami Škale. Vendar ne samo o tisti prvi, v kateri se je pred več kot sto leti začelo razraščati mogočno ožilje današnjega rudnika lignita Velenje. To pot bo govor tudi o zapuščenih in zaprti jami Škale v drugi polovici petdesetih let in v letu 1967 pa o njenih ponovnih oživitvah in razvoju, ki je sedanjima temeljnima organizacijama RLV — Jama Škale in RŠC — Rudarski praktični pouk ustvaril osnovo za letošnjo težnjo k skupnemu letnemu izkopu kar 1 000 000 ton premoga.

Vse od leta 1845, ko je velenjski poštar Prager pričel kopati premog pri graščini Turn, pa do leta 1918 so naši predniki brez daljših prekinitev spravljali na dan premog iz področja današnje jame Škale. Še hudi jamski nesreči v začetku leta 1893, ki sta terjali prek trideset življenj, nista za dolgo ustavili njihovega izkoriščanja podzemnega bogastva v tem delu naše doline. Tudi raziskovali so precej v tem obdobju. V tako imenovanem zahodnem revirju, območju odkopavanja današnje temeljne organizacije RLV — Steber 8, so sloj premoga raziskovali tja do kote 178. Na severu pa so raziskovali proti osnovnemu, triadnemu pogorju in kljub tedaj še primitivni tehnologiji rudarskih raziskav ugotovili, da so v njem velike akumulacije vode. Spričo tega nikoli niso odkopavali prek zamišljene nevarne meje za vdor triadne vode. Na tej meji so pustili varnostni steber, naravni jez, ki so se ga pri jamskih delih previdno izogibali. A voda jih je vendarle presenetila: 21. novembra 1918 je na koti 296 vdrla v jamo in do te višine zalila skoraj vse jamske prostore! Toda ta vdor vode ni zapečatil jame Škale. Takratni rudarji so z nadčloveškimi napori leto dni sanirali zalito jamo in končno v njej zopet začeli odkopavati. Izmed velikih del, ki so jih opravili pri saniranju, je treba predvsem omeniti izgradnjo dveh železobetonskih pregrad, s katerima so zajezili nadaljnje pritekane triadne vode v jamo.

V jami Škale so odkopavali brez večjih prekinitev tudi med obema vojnama kakor tudi med zadnjo vojno in vrsto let po njej. Odkopavali so resda le najboljši premog; slabšega, z manjšo toplotno vrednostjo, ki ga je bilo več milijonov ton, pa so puščali vnemar. Vse do konca izgradnje novega izvoznega jaška v Prelogah in začetka obsežnejšega izkoriščanja zaloga premoga v novi jami RLV, nihče ni pomislil resno na opustitev odkopavanja v jami Škale. V tem času pa so začeli izkoriščanje zaloga lignita v tem območju postopoma zmanjševati, dokler niso sredi druge polovice petdesetih let te naše jame zaprli.

Nekaj časa je potem veljalo, da rudar nima več kaj iskati v tem predelu šaleške premogovne kadunje, pa čeprav je bilo v njem neizkoriščenih še na milijone ton premoga. Glavni vzrok za to splošno mnenje je bila ocena strokovnjakov, češ premoga se tod ne splača odkopavati, ker je slabe kakovosti, povrhu tega pa ta predel ogrožajo vdori vode iz triadnega pogorja.

Nadaljnji gospodarski razvoj, ki je terjal naglo povečevanje proizvodnje plina in električne energije na osnovi domačih energetskih rezerv, pa je to mnenje ovrgel. Gospodarstveniki so zopet začeli računati na odpisano jamo Škale. In to zaradi tega, ker so kapacitete jame Preloge bile premale za pokrivanje potreb široke potrošnje in obenem elektrokemičnega kombinata (EKK), ki naj bi zrasedl v šaleški dolini in opravljal svojo dejavnost na surovinski osnovi njenega podzemnega bogastva — lignita.

Tako je leta 1964 jama Škale ponovno oživela. V jami so se zopet lotili priprav, in ko so opravili še rekonstrukcijo izvoznega jaška Škale, se je začelo odkopavanje. Škalski premog so odlagali na deponijo jaška Škale in ga od tod odpravljali potrošnikom večidel po železnici.

Toda obnovljenemu odkopavanju v jami Škale so bili dnevi šteti zaradi svetovne krize v premogovništvu. Ta se je v naši državi začela oglašati v letu 1966, naslednje leto pa je že pokazala vso svojo ostrino. Premoga je bilo naenkrat preveč, deponije so se polnile — in tudi naš rudnik je začel zmanjševati proizvodnjo ter usmerjati rudarje in druge rudniške delavce drugam. Pri tem pa je zopet prišla prva na vrsto jama Škale. V njej so aprila 1967 zopet ustavili odkopavanje. Vendar v dobrem letu in pol jo je bilo treba ponovno usposobiti, saj so se razmere medtem korenito spremenile: premog je zopet začel dobivati vedno večji "ugled"! In to tudi takšen premog, kot ga je lahko dala jama Škale.

Med pripravami na to drugo ponovno usposobitev za pridobivanje pa je jama Škale precej pridobila: za odvoz premoga z njenih čel so zgradili transportno pot do navozišča pri izvažnem jašku Preloge. S tem je tudi to naše odkopno

področje prešlo na jamski izvoz po gumijastih transporterjih, ki so tedaj v našem rudarstvu naznanjali začetek moderne tehnologije.

Od takrat dalje je proizvodnja jame Škale iz leta v leto naraščala; še posebno pa po letu 1972, ko smo za transport premoga iz škalskega območja do TE Šoštanj zgradili izvozni nadkop Pesje s potrebnimi zunanjimi objekti in napravami.

Seveda pa sta k strmi rasti proizvodnje jame Škale v zadnjih letih veliko prispevala tudi pospešeno uvajanje jamske odkopne mehanizacije in uspešno uresničevanje obsežnih načrtov jamskih gradenj, priprav ter odkopavanj pod svežo krovino in z naklonskimi čeli, kar je za ves RLV še zdaj precejšnja novost.

Rasti proizvodnje iz škalskega območja niso veliko zavrle niti posledice drugega vdora vode iz triadnega pogorja, do katerega je prišlo v decembru 1973. leta. In to predvsem zaradi požrtvovalnega in uspešnega boja naših rudarjev z naravo, katerega rezultat ni bila le sanacija jame v rekordnem času, temveč tudi podaljšanje življenjske dobe jame. Resnica je namreč, da so akumulacije triadne vode po tem drugem vdoru tako padle, da lahko tam, kjer nekoč ni smel stopati rudar, danes varno odkopavamo. In, kot kaže, bomo lahko tako odkopavali še več kot 15 let. Torej je človek še enkrat premagal naravo in ji lahko zdaj tam, kjer je še pred leti sejala strah in trepet, odvzema skrito bogastvo.

Za sklep pogledimo še naslednjo preglednico skupnih letnih delovnih uspehov v TOZD RLV — Jama Škale in RŠC — TOZD Rudarski praktični pouk za čas od leta 1964 do 1976.

Sredi avgusta 1973. leta je v Stebru 8, v bližini jaška Rudolf, številka 20 naših priprav odkrila še dobro ohranjeno proggo, v katero rudar ni vstopil od prvega vdora triadne vode v jamo Škale. Lesena podgrada je, kot vidite, bila še čvrsta — in v proggi ostali vagončki prav tako!

Leto	Proizvodnja premoga v tonah			Izdelava prog (v'm)
	Odkopi	Priprave	Skupaj	
1964	14 094	—	14 094	—
1965	29 735	—	29 735	—
1966	209 437	42 563	252 000	3 869
1967	22 634	166	22 800	16
1968	12 128	18 165	30 293	1 651
1969	407 243	35 292	442 535	3 208
1970	359 087	14 762	373 849	954
1971	296 701	74 262	370 963	8 173
1972	473 890	33 890	507 780	6 082
1973	463 542	38 693	502 235	6 051
1974	422 214	51 971	474 185	4 025
1975	668 118	39 072	707 190	3 552
1976	742 287	62 315	804 602	5 665

SKUPAJ	4 121 110	411 151	4 532 261	43 246
1964—1976				

Opomba: — Za leti 1964 in 1965 ni točnih podatkov o izdelanih dolžinskih metrih jamskih prog, zato jih v preglednici nismo navajali.

Pripis političnega aktiva TOZD RLV — Jama Škale

Za stanovski praznik rudarjev in delovne organizacije REK Velenje vsem delavcem in upokojencem REK Velenje ter njihovim svojcem, še posebno pa delovnim tovarišem rudarjem, čestitamo in želimo vse najboljše. Srečno!

Franc Kos

Dva jubileja srednje rudarske šole v Velenju

V jeseni leta 1962 so v rudarskem šolskem centru Velenje ustanovili oddelek srednje rudarske šole. To jesen bo tako ta šola, v kateri se je doslej izšolalo že prek 180 rudarskih tehnikov, praznovala 15-letnico svojega obstajanja. Pred nekaj dnevi, 21. junija, pa je minilo 10 let od tega, ko smo po velenjskih cestah korakali in peli prvi maturantje srednje rudarske šole v Velenju. V rudarskih uniformah in s prižganimi bencinskimi svetilkami ter s pesmijo "Gaudeamus" na ustih smo šli po mestu. Ljudje so se ustavljali in nas gledali. V očeh jim je bilo videti začudenje, na ustih vprašanja. Kaj to pomeni? Saj še ni rudarski praznik! Kaj praznujejo rudarji, da s pesmijo korakajo po mestu. Tako so se vpraševali tudi na glas. Še posebno jih je presenetila naša pesem. "Kakšna pesem je to?" so vpraševali drug drugega. Še nekaj dni so nas nekateri ustavljali in hoteli zvedeti, kaj pomeni, kar smo peli.

Zakaj je ta dogodek zbudil tolikšno zanimanje med ljudmi v našem mestu, ni težko razložiti; bili smo pač prvi maturantje prve velenjske srednje šole. In samo deset nas je bilo, medtem ko jih je danes že na desetine!

Ob teh dveh jubilejih naj omenim tudi to, da smo vsi prvi maturantje velenjske srednje rudarske šole ostali zvesti svojemu rudarskemu poklicu, kljub temu, da je bil čas, ko smo prejeli diplomu rudarskega tehnika, najhujši povojni čas za rudarstvo. To so bili meseci krize tudi za naš rudnik; čas, ko si od rudarskega poklica nisi mogel nadejati uresničevanja življenjskih ciljev. Vendar potem se je obrnilo na boljše; s skupnimi prizadevanji smo premagali vse težave. Danes vemo, da je premog zopet črno zlato, vir energije, ki je potreben vsej skupnosti. Ko se zdaj kateri od nas prvih maturantov velenjske srednje rudarske šole ozre nazaj, mu ni žal, da je ostal rudar.

Ob sklepu tega prispevka se zahvaljujem vsem profesorjem in učiteljem, ki so učili in usposobili nas prvih deset maturantov za rudarske tehnike in samostojno življenje. Zahvaljujem se tudi vsem pobudnikom za ustanovitev srednje rudarske šole v Velenju, saj bi bil položaj velenjskih rudarjev in njihovih družin brez te šole za eno perspektivo revnejši. Poleg tega pa naj za nas deset prvih maturantov te šole še enkrat izrečem naslednje besede, ki smo jih izrekli ob našem "skoku čez kožo":

"Obljubljamo, da bomo ostali zvesti rudarskemu poklicu — ter z vso silo, kar je v nas, pomagali uresničevati samoupravne socialistične odnose v našem delovnem okolju."

Srečno!

Nagrajeni reševalci prvomajske križanke

Nagrade so dobili:

- Marko Guček, Pongrac 15/a, 63 302 Griže (1. nagrada — knjiga v vrednosti 250 dinarjev);
- Danilo Šuber, Tomšičeva 32, 63 320 Velenje (2. nagrada — knjiga v vrednosti 150 dinarjev);
- Jože Koradej, Šercerjeva 13/b, 63 320 Velenje (3. nagrada — knjiga v vrednosti 100 dinarjev).

Nagrajenim reševalcem čestitamo; vsem drugim reševalcem pa želimo več sreče pri reševanju križank, ki jih bomo še objavili v našem glasilu.

Rešitev križanke!

VODORAVNO — Antropologija; Novak Slobodan; OV; klient; INA; miele; jouli; Naprej udarniki; DŽ; Elan; Aja; enkar; Eire; dizenterija; Lvov; ojasnitev; EPP; ue; esparto; AJ; bager; članki; korito; apetit; ora; es; srt; Ca; Mn; zlo; Taiwan; phoni; izjeme; Roland; NN; KPC; Velenje; Oise; TU; pjesma; Al; BKS; osemsto ena; Toko; LD; klor; Temza; pik; Aetius; Korle; LR; sok; Slunj; trimar; astibo; tajga; mikado; žandar. Uredniški odbor

Od leve proti desni; v zadnji vrsti prvi maturantje velenjske srednje tehniške šole: PLANINC, KOVAČ, ARISTOVNIK, SE-DOVŠEK, ŽOHAR, KOS, HLADIN, BIZJAK, ZAKOŠEK ter PURG — v prvi vrsti pa: ing. TANCING (predstojnik šole), JAM-NIKAR (direktor RŠC), prof. PAVLIHA (razrednik maturantov) ter prof. MEDIČ

Prispevki mladih iz velenjskih šol

Irena Golob,
OŠ Anton Aškerc

ŽIVLJENJE IVANA KOPAČA

V svojem poklicu večkrat opravljam razne pogovore z različnimi ljudmi. Danes so me poslali, naj naredim intervju z rudarjem iz Velenja; s pravim, s tistim iz jame. In tako sem se znašla tukaj, v prostoru, kjer se rudarji javljajo svojemu nadzornemu. Prišla sem ravno v času, ko se končuje dopoldanska izmena. V prostor so vstopali z ene strani umazani, utrujeni rudarji, z druge spočiti rudarji z nasmehom na ustih. Opazovala sem obraze, poslušala rudarske pozdrave "SREČNO", ki so bili izgovorjeni tiho, glasno, veselo, žalostno. Vsi, ki so prihajali iz jame, so hiteli; nekaterim se je poznala na obrazu skrb, morda celo žalost. Nato pa je vstopil starejši, čokat možak z "lampo" v roki in s sajastim srečnim obrazom. Počasi, s preudarnim korakom, je stopil

k nadzorniku, vmes pa pozdravljaj tovariše; oči so se mu iskrale. Pogled se mi je prilepil nanj. Ta je pravi! Ta mi bo povedal, kar iščem. Upam, da ne bo odklonil. Stopila sem iz svojega kota, se mu približala in ga pozdravila. Njegov pogled je bil presenečen, radoveden, zahteval je pojasnilo. Predstavila sem se, mu povedala, kaj želim. Takoj je bil pripravljen. Predlagal je le, da se umakneva v kak kot in sedeva.

"Tako, sedaj pa lahko začneva," sem dejala, ko sva sedla. "Najbolje bo, da se nam predstavite. Rada bi napisala nekaj o vašem življenju in družini."

"Ja, ja. Kličejo me Ivan Kopač. Tako se pišem in kopač sem tudi po poklicu. V jami kopljem premog že dvajset let. Kopal sem še v Škalah, kjer je zdaj jezero. Kopljem premog, ilovico, zemljo. Kopljem za nas, za naše otroke, za vse. In rad kopljem. Zame je neponovljiv občutek, ko se vsako jutro, včasih tudi zvečer, spuščam v dvigalu v globine naše zemlje, ko me sprejema njena toplota, ko gledam črne kose premoga, za katerega so nekateri tudi umrli. To je zame praznik. Vesel sem, ko se vračam z dela umazan in lačen, z mislijo, da sem nakopal nekaj toplote, elektrike za vse nas. In tak sem tudi zdaj." Zasmel se je in nadaljeval: "In to čutim že dvajset let dan za dnem. Potem pa, ko pridem ven, na plano, se čudim, kako ljudje gradijo, kako se vse razvija, kako vse raste, se obnavlja: vse iz zemlje. Radost mi objame srce, ko se spominjam, da pred dvajsetimi leti ni bilo kaj videti. A zdaj! Bloki tu, bloki tam, v njih pa stanovanja za nas, svetla stanovanja za črne rudarje, ki delajo pod zemljo, kjer ni sonca. Naši otroci lepo živijo." Nato pa je območnik in se zresnil. Hip je premišljeval in spet spre-

Avtorji objavljenih prispevkov iz Posebna OŠ, od leve proti desni: Slavko DREN, Romana DVORJAK, Franci FRIC, Terezika KAMŠAK, Brigita KLJAJIČ, Darja PUSTINEK, Marjetka SUŠEC, Sonja TIČ in Berto TIČ; manjka le Bogdan PONGRAC, ker je bil v času slikanja odsoten

govoril: "Hudo mi je, ker naši novi rudarji nimajo radi svojega dela, ker hodijo dol, pod zemljo, zaradi denarja. Zato mi je hudo, ker ne bodo vedeli, kaj je to biti pravi, srečen rudar. Moj sin je rudar. Pravi, da je rad pod zemljo in da se ne sramuje, da je 'knap'. Ponosen sem na sina, kajti malo je takih, ki so radi v našem poklicu, polnem nevarnosti. Tudi na drugega sina sem ponosen. Tudi on bo hodil pod zemljo, kot rudarski tehnik. Žena, ki še varuje doma najmlajšo hčerko, ker nimamo urejenega otroškega varstva, pravi: 'Moji rudarji, ponosna sem, ker kopljete.' Radi jo imamo.

Jezen sem, če kdo zataji ali se sramuje, da je rudar. Saj so vendar rudarji, ki so zgradili Velenje, ki kopljejo premog za elektriko v Šoštanj, ki so zgradili šole, kulturne ustanove. Jezem sem, ker se rudarji premalo udeležujejo kulturnih prireditvev, kajti delo in kultura delata človeka. Jaz sodelujem v pevskem zboru. Tudi mi, rudarji, moramo biti kulturni, pokazati moramo, da smo to mi, Slovenci, da smo enotni in da je naš 'SREČNO' iskren, veder, deloven, topel."

Slavko Dren, Posebna OŠ

RUDAR

Moj oče je rudar. Dela na tri izmene. Pravi, da je v rudniku nevarno delo. Morajo se varovati plina, blata in rušenja premoga. Večkrat je že koga ubilo, velikokrat pa imajo rudarji manjše nesreče. Oče je videl, kako je enega rudarja zmečkal steber. Rudar je umrl v bolnišnici. Za njim so žalovali vsi rudarji.

Rudarji so resnično heroji.

Romana Dvorjak, Posebna OŠ

DELO RUDARJEV

Moj oče dela v rudniku. Ko gre na delo, se poslovimo. Pride v garderobo in se preobleče v delovno obleko. V jamo se spusti z dvigalom. Potem gre na svoje mesto. Kopljejo premog. Za malico imajo malo časa.

Lani smo bili na rudniku in si ga ogledali od zunaj. Videli smo belo in črno garderobo. V beli garderobi visijo oblačila za domov. V črni garderobi imajo delovno obleko. Delo je zelo težko in naporno. Večkrat koga "lovi". Na čelado si dajejo svetilko. Ko se vračajo iz jame, se peljejo z dvigalom. Potem se preoblečejo. Zunaj si kupijo časopis.

V reševalni postaji imajo shranjene maske za zaščito. Če koga zasuje, ga gredo reševalci, ki imajo posebno opremo, reševati.

Po traku spuščajo premog na vagonce.

Želim, da bi vsi vedno prišli celi in zdravi iz jame.

Franci Fric, Posebna OŠ

DELO RUDARJEV

Rudarji imajo zelo naporno in nevarno delo. Moj oče je pripovedoval o svoji poti v rudnik. Najprej pride do stlačilnice, nato do mesta, kjer imajo delovno obleko. Od tod gre v lamparno, kjer dobi svetilko in druge obvezne stvari. Nato gre v jamo. V jamo se pelje z dvigalom. Potem odide na delovno mesto. Na delovnem mestu vrta premog. Vsak rudar ima svojo številko. Tudi moj oče ima številko. Premog vozijo po tekočem traku. Premog rabijo ljudje. Če ne bi bilo rudarjev in rudnikov, bi ljudem hudo primanjkovalo toplote in elektrike.

Terezika Kamšak, Posebna OŠ

MOJ OČE JE RUDAR

Moj oče je rudar. Dela v rudniku, v jami VZHOD. Ker bo v tej jami kmalu zmanjkalo premoga, se bo moral preseliti na ZAHOD. Vsak dan se vozi globoko pod zemljo. Delo v rudniku je zelo nevarno in naporno. Zato se velikokrat zgodijo nesreče. V rudnik lahko vdre voda, včasih pa tudi plin metan, ki je zelo nevaren. Oče je bil tudi v veliki nevarnosti, ko je v jamo vdrlo živo blato. Rekel je, da je že veliko rudarjev pokopalo blato.

Včasih dela oče na veliki vročini. Če je vročina huda, še malicati ne more.

Nekoč si je oče poškodoval koleno in je moral na operacijo.

Brigita Kljajič, Posebna OŠ

RUDARJI

Rudniki obstajajo že vrsto let. Včasih je bilo delo v rudnikih zelo težavno. Rudarji so kopali premog v nemogočih raz-

merah. Zato so se tudi večkrat uprli. Takim uporom pravimo stavke. Kljub stavkam se njihov položaj ni dosti izboljšal.

Tudi v naši dolini imamo rudnik, ki obstaja že vrsto let. Zadnje čase se je rudnik razvil, saj odkrivajo vedno nove zaloge lignita. V rudniku je zaposlenih veliko moških iz Velenja ter okolice. Čeprav imajo v rudniku varnostne naprave, se zgodijo tudi nesreče. Včasih kdo izgubi življenje. Prav zaradi tega se mladi ljudje neradi zaposlujejo v rudnikih. Kljub temu rudniki ne bodo nikoli propadli.

Bogdan Pongrac, Posebna OŠ

NESREČA

V rudniku je delo naporno in nevarno. Nekega dne, ko sta moj oče in sosed prišla v jamo in odšla po rovu, se je naenkrat zrušilo in sosed je zasulo. Moj oče je v pravem hipu odskočil. Sosedu je hotel pomagati, a je bilo prepozno. Prihiteli so drugi rudarji. Tudi reševalna ekipa je hitro prišla in ga izkopal. A sosed je bil že mrtev. Oče je onemel. Vsi rudarji so bili žalostni, ker so izgubili dobrega delavca in tovariša, dva sinova in žena pa očeta.

Darja Pustinek, Posebna OŠ

SREČNO RUDARJI

Kmalu bomo praznovali 3. julij — praznik rudarjev. Rudarji v velenjskem rudniku delajo na tri izmene. Imajo zelo težko in naporno delo. Vsak dan jim preti nevarnost. V rudniku je bilo že veliko hudih nesreč. Rudarje je zasulo ali pa jih je zadušil plin. Dosti družin je ostalo brez skrbnih očetov.

Vse tiste rudarje, ki imajo dvajset let delovne dobe, bodo posebej nagradili, potem pa bo še pogostitev vseh rudarjev na velenjskem gradu.

Mi vsi želimo našim rudarjem mnogo sreče in veliko uspehov pri delu.

Marjetka Sušec, Posebna OŠ

MOJ OČE JE RUDAR

Moj oče je rudar v velenjskem rudniku. Dela v treh izmenah. Rudarsko delo je težko, zato se vrača z dela zelo utrujen. Čeprav je v rudniku že vse mehanizirano, je kljub temu rudarski poklic težak. Delati morajo globoko pod zemljo, na slabem zraku. Izpostavljeni so stalnim nevarnostim. Zato vsak dan težko pričakujemo, da se očca vrne z dela. Če ga ni ob pravem času domov, smo vsi zaskrbljeni. Strah nas je, da se bi pri delu ponesrečil.

Rudarji so ponosni na svoj poklic. Njihov rudarski pozdrav "Srečno" jim vliva novih moči za trdo delo.

Berto Tič, Posebna OŠ

SREČNO RUDARJI

Rudarji delajo globoko pod zemljo. Ko gredo na delo, se pozdravljajo s "Srečno". V rudniku je delo naporno. Rudarji delajo v treh izmenah. Najtežji delovni dan je ponoči.

V jamskih rovih je vedno temno, zato morajo rudarji imeti na čeladi luč. Tudi moj stric je bil rudar. Nekega dne pa ga je zasul premog. Bil je na mestu mrtev. Rudarji imajo vsako leto 3. julija svoj praznik. Na ta dan se veselijo in so pogostičeni. Včasih ni bilo tega. Niso imeli rudarskega praznika. Morali so delati po dvanajst ur. Dobili so malo denarja. Gospodarji rudnika so jih izkoriščali. Potem so začeli stavkati. Prva zelo velika stavka delavcev je bila v Ameriki. Stavkali so po več dni. Nad delavce so potem poklicali vojake, ki so jih streljali. Bilo je veliko mrtvih, še več pa ranjenih.

Velenje je rudarsko mesto.

Da bi bilo še naprej veliko rudarjev!

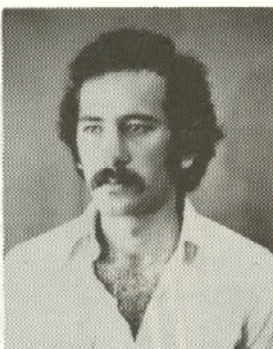
Vsem rudarjem rudarski SREČNO!

Sonja Tič, Posebna OŠ

DELO RUDARJEV

Ati gre zjutraj zgodaj na delo. Ko pride v službo, se preobleče v delovno obleko. Vzame si svetilko in številko. Moj ati je ključavničar, dela pa v Stebru 8. Domov pride ob dveh popoldne. Ko pride ven, je zelo umazan. Sleče se in se gre skopat v kopalnico, potem pa se obleče v svojo čisto obleko. Ko pride domov, se naje. Po kosilu malo počiva. Večkrat mi je pravil tudi o nesrečah v jami.

Želim si, da bi vedno prišel srečen in zdrav domov.

Branko Grabovac,
RŠC Velenje, rudarska
tehniška šola

VELENJE — NAŠE RUDARSKO MESTO

Do najmlajšega bisera naših mest, do Velenja, pridemo iz glavnega mesta Slovenije po cesti skozi Savinjsko in Šaleško dolino.

Velenje je središče slikovite, s hribi obdane Šaleške doline. Če se ozremo v preteklost, vidimo na tem mestu polja, travnike, tu in tam kakšno hišo — nikjer niti sledu današnjega razkošja.

Mesto se je začelo razvijati po drugi svetovni vojni na obeh bregovih male reke Pake. Njegov razvoj je omogočila Šaleška dolina, ki skriva globoko pod zemljo svoje bogastvo,

Ešef Jašarević,
RŠC Velenje, rudarska
poklicna šola

DAN ŽALOSTI

Sudbina ugasi njihove živote, odoše u nepovrat. Odjeknu uzdah, a žalost savlada sve njihove: roditelje, žene, djecu, sve što govoriti zna. Sunce je najavilo novi dan. Duboko pod zemljom, u tami, ljudi su umirali.

Stojim pred rudnikom i plačem. Upravo su iznijeli tri čovjeka, dva su još mlada, jedan star — otac i sinovi. Mrtvi. Da li postoji čovjek koji to može zaboraviti, prežaliti? Svi su umrli kopajući "crno zlato".

Groblje. Kolone ljudi. Koliko majki zakuka tog dana? Koliko li žena zaplaka? Koliko djece ostade bez očeva?

LEPI DEČKI — zmagovalna ekipa pokalnega prvenstva samskih domov v malem nogometu, s Štefanom Cerovcem (prvi od desne proti levi)

premog. Vendar v Šaleški dolini je bilo premalo delovnih rok, da bi izčrpale vse to bogastvo, in zato so delavci začeli prihajati iz vseh krajev Jugoslavije. Vsi, ki so si izbrali poklic v globini zemlje, kjer prevladuje večna tema, ob napornem delu cedijo znoj iz svojih teles, da bi pomagali družbi in mlajšim ustvariti pogoje za boljši jutri. Ni lahko osem ur prebiti v jami; brez svežega zraka in sončne toplote ter v strahu za življenje. V jami drago plačujejo vsakdanji kruh in so zato ponosni, saj vedo, da pošteno zaslužijo nagrado, ki jo dobijo.

Največ velenjskega premoga porabi termoelektrarna, ki je vir čiste energije, elektrike.

Delavci, ki delajo globoko pod zemljo, so potrebovali svetle domove, zato jim je delovna organizacija čisto blizu rudnika zgradila stanovanja.

A ko so v mestu zgradili še tovarno gospodinjstve opreme, so potrebovali še več delovne sile, zato se je mesto začelo ponovno bliskovito širiti. Razvoj mesta tudi v današnjem času ni zamrl. Velenje ima važno prometno lego, obenem pa je tudi zanimiv turistični kraj. Jezera, ki so nastala zaradi ugrezanja tal, so zelo privlačna. Nič ni tudi lepšega kot pogled iz mesta na hribe, ki so pokriti z gozdovi. Človeka kar zamika, da bi se povzpел na Sleme ali na Vodomljo in Graško goro, imenovano tudi "Gora jurišev". To ime je Graška gora dobila med NOB. Na njej in v okoliških krajih se je zadrževala in bila hude boje XIV. divizija. Pod Zavodnjo je padel tudi pesnik Šaleške doline Karel Destovnik — Kajuh, rojen v Šoštanjju.

"Malce se bahajo s svojim Velenjem," pravijo nekateri drugod. Jaz pa mislim, da je mesto lahko ponosno na svoj hitri razvoj, saj danes celo reka Paka žubori, da je mesto Velenje mesto bodočnosti, mesto dela pridnih rok, mesto, kjer lahko spoznaš, da živiš v socializmu in svobodi.

Zacvili crkveno zvono, kao da ih i ono žali. Zvoni tužno, prati crnu povorku.

Teško je biti rudar. Svaki dan ideš pod zemlju i čekaš ono najgore smrt, a ja sam rudar.

Himzo Kukuruz,
RŠC Velenje, rudarska
poklicna šola

VOLJA ČVRŠČA OD ČELIKA

"Zbudite se fantje. Ura je štiri!"

To su bile riječi izgovorene jednog aprilskog jutra, kojima nas je hišnik probudio.

Ustao sam iz kreveta i pogledao u jutro puno svježine. Počeo sam se spremati za praksu. Kada sam izašao napolje, sunce je već bacalo zrake na fasade kuća, a sve do tada puštile ulice odjednom su oživjele; ljudi su žurili na posao.

Polako sam pošao kroz park, spreman da se još jednom suočim sa danom praktičnog rada, duboko u utrobi zemlje. Ubrzo se pred mojim očima ukazaše siva zdanja rudarskih zgrada, u kojima sam toliko puta ostavio svjetlost dana, da bih je ponovo video tek poslije nekoliko sati. Kada sam navukao radno odijelo, prozivnica je već bila ispunjena

Brez besed — In da ne bi kdo pomislil na našo javno razpravo o predlogu AODM!

rudarima. Čekali su da im nadzornici daju uputstva, pa da krenu u jamu. Iz zvučnika prikačenih na zidove prostorije, čula se melodija koja je stvarala posebno raspoloženje. Akordi te pjesme su me ispratili u jamu. Nije mi bilo nimalo prijatno početi sa radom, znajući da visoko gore, na površini, počinje divan dan.

Dugo sam se mučio da izvučem jedro iz stojke, ali mi to nikako nije polazilo za rukom. Udarao sam čekićem po čeliku. Udarci su odzvanjali čelom, ali jedro se nije ni pomjerilo.

Kada sam shvatio da je to lupanje, samo gubljenje vremena, pozvao sam majstora. Bio sam ubjeđen da mi ni on neće mnogo pomoći. I zaista.

Kada smo se već dobro umorili i preznojili čuo sam riječi vođe čela: "Eh, moj Kukuruz, sa takvom voljom za rad nećeš daleko stići." Dograbio je čekić iz mojih ruku i čelom se ponovo razlijegao udarci o čelik. Poslije nekoliko prvih udaraca mislio sam da neće uspjeti; po krupnim kapima znoja, što su se slivale niz vodino lice i grudi, zaključio sam da će čelik ovoga puta pobijediti čovjeka. Vođa je stisnuo zube, njegova majica je bila mokra od znoja, još češće je počeo udarati, kao da ne želi ni po koju cijenu odstati.

Gledao sam tu scenu, slušao odzvanjanje udaraca, sve dok metal ne počne davati drugi zvuk, napokon se jedro počne pomicati, da bi na kraju počelo kliziti iz stojke. Vođa je rukom obrisao znoj sa čela i očinski toplo mi je rekao:

"Slušaj me, Kukuruz, ako misliš nešto postići u životu, onda moraš imati volju, volju koja je čvršća od prepreka. Ne, ne kažem da se ne zalažeš, ali voljom moraš pokazati koliko vrijediš. Mlad si, pun energije, pred tobom je život tek počeo, znaj kako da ga proživiš."

Vođa je poguran pošao čelom. Gledao sam za njim i nisam znao da li mu se divim, ili imam pogrešno mišljenje o njemu. Kada su njegove riječi prodrle dublje u moju svijest, shvatio sam, da sam mu se divio, jer nikad nisam sreo čovjeka sa tako jakom voljom, voljom tvrdom od čelika.

Nogomet v naših samskih domovih

Prvo nedeljo v juniju se je na igrišču osnovne šole "Anton Aškerc" končalo pokalno prvenstvo naših samskih domov v

Seja, ki se je malo zavlekla (skoraj podobna sejam našega sindikalnega predsedstva; da sej delavskega sveta naše delovne organizacije niti ne omenjamo)

malem nogometu. V okviru celotnega prvenstva je tekmovalo deset 6-članskih ekip iz samskih domov REK Velenje, ki so v devetem, zadnjem kolu dosegle naslednje rezultate:

POLET	: LEPI DEČKI	1 : 4
BESA	: POHORJE	2 : 1
BRATSTVO	: NAPREDAK	2 : 0
SLOGA	: MLADOST	0 : 3
RATIŠ	: ŽELJO	0 : 3

Končna lestvica

1. LEPI DEČKI	9	6	3	0	26 : 6	15
2. BRATSTVO	9	5	4	0	19 : 4	13
3. ŽELJO	9	4	4	1	19 : 15	12
4. NAPREDAK	9	4	3	2	13 : 11	11
5. SLOGA	9	4	2	3	13 : 14	9
6. MLADOST	9	2	4	3	13 : 17	8
7. BESA	9	3	2	4	13 : 24	8
8. RATIŠ	9	3	1	5	18 : 17	7
9. POHORJE	9	1	2	6	11 : 19	4
10. POLET	9	0	1	8	7 : 26	1

Pokal so si torej priborili LEPI DEČKI, in to povsem športno. Vendar za najbolj športno igro sta dobili priznanje ekipi BESA in NAPREDAK. Priznanje pa sta dobili tudi ekipi BRATSTVO in ŽELJO, ki sta — kot vidimo — v končni uvrstitvi dosegli 2. in 3. mesto.

O končanem prvenstvu je na splošno treba povedati tudi to, da je potekalo ob nedeljah in je bilo vedno dobro obiskano. Gledalcev je bilo včasih čez dvesto. Med njimi je bilo največ naših delavcev iz samskih domov, vnetih pristašev posameznih ekip; rekli bi lahko: baze izbranih moštov. Si- cer pa dajmo besedo o poteku prvenstva organizatorjem in aktivnim udeležencem.

Mirko LABUS, kapetan NAPREDKA

Mislim, da je bilo prvenstvo organizirano ob pravem času — ko je za rekreacijo največ časa. Želim si, da bi ta prireditelj postala tradicionalna in še bolj množična, saj se na takih prireditvah kali bratstvo in enotnost ter prijateljstvo med delavci v naših samskih domovih.

Izet HUSKIČ, kapetan LEPIH DEČKOV

V tej ekipi smo se zbrali prijatelji; kaj pomeni prijateljstvo, pa se je pokazalo pri končni uvrstitvi vseh ekip. Povem naj še, da smo vsako tekmo igrali z določenim namenom; zadnjo, recimo, v spomin na odhod prijatelja Rama Memiča iz našega prijateljskega kroga in Velenja.

Pajazit JAKAJ, kapetan BESE

O prvenstvu kakor tudi o organizaciji prvenstva menim vse najboljše. Če bomo letos izvedli še eno tako prvenstvo, bomo zopet šli v boj.

Ramiz HASIČ, igralec v ekipi BRATSTVO

Prvenstvo je v redu potekalo. Tudi organizaciji prvenstva ni kaj reči. Le malo neresni so bili včasih nekateri, vendar ne prehudo.

Predlagam, naj se podobna prvenstva organizirajo tudi v drugih športnih panogah, saj bi mladi iz samskih domov tako imeli še več od prostega časa.

Mujaga HUSEJNOVIČ, igralec v ekipi ŽELJO

Organizacija in potek tekmovanj sta bila zelo dobra. Želim si, da bi letos organizirali še kakšno tako tekmovanje, in to ne samo v nogometu.

Milenko KULIŠIČ, športni referent v samskih domovih

Z organizacijo in potekom tekmovanj sem zadovoljen in se kot športni referent osnovne organizacije ZSMS v samskih domovih zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri izvedbi prvenstva. Za naprej pa vse iz samskih domov vabim k še širšemu sodelovanju pri takih prireditvah.

Ta prireditev je poleg moči prijateljstva pokazala, kje moramo v bodoče iskati športnike za zastopanje REK Velenje.

Zoran PETKOVIČ, igralec v ekipi LEPI DEČKI

Prvenstvo smo organizirali in izvedli po vseh pravilih; vse tekme so bile fer. Naša ekipa si je s svojim kvalitetnim in požrtvovalnim igranjem vsekakor zaslužila prvo mesto in pokal.

Štefan CEROVEC, strokovni sodelavec komisije za šport in rekreacijo v samskih domovih

Organizacija ligaškega tekmovanja v malem nogometu med ekipami stanovalcev samskih domov nam je pokazala in nas naučila marsikaj. Spoznali smo, da se moramo na podoben način angažirati tudi na drugih športnih področjih, če hočemo dosegati uspehe. Sedaj nam je jasno, da sta ravno šport in rekreacija tisti vzvod, prek katerega se bodo mladi iz samskih domov začeli udejstvovati tudi na drugih področjih.

Ker sem obenem sekretar osnovne organizacije ZK Stanovaljsko gospodarstvo, se bom še naprej zavzemal za take in podobne druge aktivnosti delavcev v naših samskih domovih. Za organiziranje teh aktivnosti pa bosta seveda potrebna tudi pomoč in spodbuda drugih družbenopolitičnih delavcev in organizacij REK Velenje.

ZA ŠALO IN ZARES

OLIKA NAD VSE

Da imamo tudi med "knapi" olikane ljudi, priča naslednje. Rudar Jože je iskal nevesto v malih oglasih. Oglasila se je ena iz Gorenjske in Jože jo je pričakal na železniški postaji, kjer se ji je lepo predstavil: "Baš, Jože; strojnik — Vzhod." Ko sta šla popoldan na sprehod med akacijami, jo je v ljubeznivo opomnil: "Prosim, da se vedete dostojno!"

PREDSTAVLJANJE

Na preventivnem zdravljenju ob morju so se spoznali trije možje, po poklicu čebelar, vrtnar in rudar.

V nedeljo so prišle za njimi še njihove žene, ki so si jih med seboj takole predstavili:

Čebelar: "To je moja čebelica."

Vrtnar: "To je moja rožica."

Rudar položi roko na ženino ramo in jo tudi predstavi: "To je pa moj kramp..."

ŠOFERSKA

Voznik avtomobila se je z vso silo branil, da bi pihal balonček. To je miličnika seveda zelo razjezilo. Zato je bil glasnejši. "Če ne boste vi pihali, bom pa jaz namesto vas in garantiram vam, da boste ob voziško dovoljenje."

GRČA

Sodnik se je obrnil k obtoženemu: "Koliko ste stari?"

"82 let."

"Prekletost," je bil jezen sodnik, "tukaj v mojih aktih piše, da ste zapeljali 43 mladih deklet. Kako je to mogoče?"

"Ja, tovariš sodnik, jaz imam moped."

Iz glasila
REK Zasavje - Srečno

NEZADOVOLJNA

Mara, ki je bila že dolgo vrsto let pri premožni družini kuharica, se je nenadoma odločila in odpovedala.

"Toda Mara, kaj pa je vzrok tej nenadni odločitvi," je začudena "milostljiva".

"Nameravam se poročiti," odvrne Mara.

"Pa misliš, da bo potem kaj boljše," še zanima gospo.

"Boljše verjetno ne, pač pa bolj pogosto!" se odreže Mara.

PRI BIOLOGIJI

Učitelj: "Janezek sedaj pa ti povej, kako se razmnožujejo ježi."

Janezek (potiho): "Zelo previdno, tovariš učitelj!"

STROGI POGOJ

Dekle po plesu svojemu fantu, ki se mu še, kljub pozni uri, ne da domov: "No, naj bo, povabim te samo še na eno kavico k meni, vendar pod enim pogojem..."

???

"V postelji mi ne boš kadil...!"

NESPORAZUM

Mlada žena, sama doma, si privoščila nekoliko daljše kopanje v kadi, ko že drugič pozvonil. Nejevoljno vstane iz dišeče kopeli in stopi k inlaci na vhodnih vratih. Skozi njo ugleda pismonošo, ta pa tudi nekaj, vendar nekje niže — in lastnica tega nekaj zasliši:

"No, ti mali kodrolašček, ali je tvoja mamica doma?"

Izbral LoM

Odšli v pokoj po 29. novembru lanskega leta

Ivan REBEC, upokojen 30. novembra 1976

Rojen 15. januarja 1923 v Palčjem pri Postojni. Poročen z Angelo, rojeno Šunter.

Od 1. februarja 1970 je neprekinjeno delal v termoelektrarni Šoštanj. Zaposlil se je kot strojni tehnik v investicijski skupini, kjer je delal kot nadzorni referent za kotlovne naprave.

Aktivni udeleženec NOB od 1. novembra 1942 pa vse do konca vojne.

Andrej APATIČ, upokojen 11. decembra 1976

Rojen 29. novembra 1925 v Izakovcih pri Murski Soboti. Poročen s Stanislavo, rojeno Ločnikar.

Od 1. oktobra 1969 je neprekinjeno delal v termoelektrarni Šoštanj. Po poklicu je KV obratni zidar, zaradi bolezni in izčrpanosti pa je dalj časa opravljal ustrezno delo pri transportu premoga in v vrtnarski skupini.

Alojz SEVŠEK, upokojen

20. januarja

Rojen 12. septembra 1928 v Kanjicah. Poročen z Angelo, rojeno Obreza.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 1. julija 1966, predtem pa od 1. septembra 1960 do 4. septembra 1964. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v Jami vzhod. Prvega septembra 1975 je bil premeščen v TOZD RLV-Storitve, kjer je delal do upokojitve.

Franc MIKLAV, upokojen

11. februarja

Rojen 16. novembra 1926 na Kono-
vem pri Velenju.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 5. januarja 1954. Zaposlil se je kot PK ključavničar v Jami vzhod. Leta 1957 je bil premeščen k jamski mehanizaciji, leta 1960 v Jamo zahod, leta 1961 ponovno v Jamo vzhod in leta 1975 znova k jamski mehanizaciji, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Matija SEDOVŠEK, upokojen

21. februarja

Rojen 25. julija 1928 v Lepi njeni. Poročen z Marijo, rojeno Zajc.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 14. februarja 1955. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod, kjer je delal do 1956. leta, ko je bil premeščen v Klasirnico. Leta 1960 je bil

ponovno premeščen v Jamo vzhod, leta 1964 pa v Zunanje obrate, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo pri rudniku.

Franc DREV, upokojen

26. februarja

Rojen 3. januarja 1923 v Lokovici. Poročen z Jožefo, rojeno Kešpret.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 13. oktobra 1948. Zaposlil se je kot KV zidar v bivših jamskih investicijah, sedanjih Jamskih gradnjah, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1961 je opravil strokovni izpit za rudarskega nadzornika, leta 1966 pa za jamskega nadzornika gradbenih del.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Franc GLUK, upokojen

28. februarja

Rojen 31. januarja 1925 v Kotljah. Poročen z Marijo, rojeno Ježovnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 11. decembra 1950. Zaposlil se je kot KV kopač v Jami vzhod, leta 1956 pa je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1965 je opravil izpit za jamskega nadzornika strojne stroje.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Franc KNEZ, upokojen 28. februarja

Rojen 11. decembra 1920 v Gazicah pri Krškem. Poročen z Marijo, rojeno Ljubic.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 28. oktobra 1948. Zaposlil se je kot KV kopač v Jami vzhod, kjer je delal do leta 1961, ko je bil premeščen v Zunanje obrate. Že 1. julija leta 1961 pa je bil ponovno premeščen v Jamo vzhod-mehanizacija, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Jože AUBREHT, upokojen 8. marca

Rojen 29. aprila 1926 v Cirkovcah. Poročen z Ivano, rojeno Polovšak.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 5. oktobra 1952, s prekinitvijo pa od 16. oktobra 1948. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen k jamski mehanizaciji, kjer je delal do upokojitve. Leta 1958 je opravil izpit za PK, leta 1960 pa še za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Mihael ZAPONŠEK, upokojen

9. marca

Rojen 19. septembra 1919 v Cirkovcah. Poročen s Franciško, rojeno Oblšar.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 1. septembra 1974, sicer pa tudi od 13. novembra 1946 do 31. decembra 1962, ko se je zaposlil v Rudarskem šolskem centru.

Pri nas se je zaposlil kot KV kopač v Jami Škale, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

RUDAR — Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje - Rudarska 6, telefon h. c. 851-100

Za izdajanje skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- delegacija samoupravnih in družbenopolitičnih organov TOZD in DSSS REK Velenje: Franc Avberšek (RLV-JV), Franc Kos (RLV-JZ), Viktor Jurič (RLV-JŠ), Vili Romih (RLV-St. 8), Anton Čas (RLV-PRP), Ludvik Hribar (RLV-MT), Anton Ribarič (RLV-STR), Franc Miklavčič (RLV-JG), Franc Druks (RLV-KL), Maks Lomšek (TEŠ), Pavle Planinc (ESO), Ivan Ribič (PZS), Franc Kramer (ZO), Emil Medvešek (AP), Silvo Pešak (TISK), Mile Maksimovič (PGM), Dragica Zupanc (DPG), Mirko Žolnir (DSSS);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Teodor Jelen (DSSS — odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS — glavni in tehnični urednik), Stojan Saje (DSSS — novinar), Romana Misja (DSSS — tajnik glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS — fotografske storitve), Mirko Bizjak (glavni direktor REK Velenje — stalni sodelavec; njegov namestnik Ludvik Mali, DSSS), Lojze Filipančič (tajnik samoupravnih organov REK Velenje — stalni sodelavec), Božena Šramel (tajnik delegacij REK Velenje — stalni sodelavec), Miha Pevnik (tajnik družbenopolitičnih organov REK Velenje — stalni sodelavec), Tone Šeliga (tajnik OK SZDL Velenje — stalni sodelavec).

Predsednik uredniškega odbora: Anton Ribarič

Naslov uredništva: Velenje — Prešernova 5 (kadrovsko-socialni sektor DSSS, soba 31 — telefon interno 260)

Tiska TISK REK Velenje — Velenje, Foitova 10 (telefon 850-566) • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov

Roman OCEPEK, upokojen
10. marca
Rojen 31. januarja 1924 v Krškem.
Poročen z Zofijo, rojeno Dobnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 21. marca 1950. Zaposlil se je kot KV ključavničar v Jami vzhod. Leta 1956 je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1971 je končal strojno tehniško šolo in od takrat dalje opravljal delo nadzornika pri transportu v Klasirnici.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženelec NOB od 1. avgusta 1944 pa do konca vojne.

Franc VODONČNIK, upokojen
12. marca
Rojen 23. avgusta 1923 v Lipju. Poročen z Marijo, rojeno Volk.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 16. oktobra 1948. Zaposlil se je kot KV kopač v jami. Od leta 1960 je delal v Jami zahod, od koder je šel tudi v pokoj.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Franc KONČNIK, upokojen
12. marca
Rojen 6. septembra 1928 v Ravnah pri Šoštanju. Poročen s Terezijo, rojeno Lampret.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 14. maja 1951. Zaposlil se je kot KV kopač v jami. Leta 1955 je delal v Jami vzhod, leta 1960 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1974 k jeklenemu podporju in leta 1975 k jamskemu transportu, kjer je delal do upokojitve. V letu 1956 je opravil izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženelec NOB od 8. septembra 1944 pa do konca vojne.

Franc JAN, upokojen
18. marca
Rojen 1. avgusta 1923 v Kavčah pri Velenju. Poročen s Franciško, rojeno Šuster.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 14. januarja 1963, s prekinitvami pa od 1940. leta. Leta 1963 se je zaposlil kot KV kopač v Jami vzhod, od 1973. leta do upokojitve pa je delal pri jamskih pripravah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Anton MIHELAK, upokojen
30. marca
Rojen 28. decembra 1928 v Zgornji Ponikvi. Poročen z Alojzijo, rojeno Prebičnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 14. julija 1960. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod. Leta 1969 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1973 ponovno v Jamo vzhod, leta 1975 pa k jamski mehanizaciji. Leta 1961 je opravil izpit za PK, leta 1965 pa še za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan DOBLŠEK, upokojen
31. marca
Rojen, 5. decembra 1927 v Pesjem pri Velenju. Poročen z Marijo, rojeno Cavnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 6. decembra 1950. Zaposlil se je kot PK kopač v jami. Do upokojitve je delal v jami Preloge. Leta 1964 je opravil izpit za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Ivan BALOH, upokojen
31. marca
Rojen 12. maja 1924 v Celju. Poročen s Silvo, rojeno Peklar.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 15. julija 1960. Zaposlil se je kot KV kopač v Jami vzhod, leta 1961 pa je bil premeščen v Jamo zahod, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1969 je opravil izpit za strelca.

Druženopolitično je bil precej aktiven. Večkrat je bil član delavskega sveta v svoji organizaciji združenega dela in dve leti tudi član bivšega upravnega odbora rudnika.

Ivan KOŽELJ, upokojen
31. marca
Rojen 26. novembra 1927 v Velenju. Poročen z Vido, rojeno Rogina.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 10. maja 1949. Zaposlil se je kot KV kopač v Jami vzhod. Leta 1955 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1970 pa v reševalno postajo, kjer je delal do upokojitve.

Aktivno je delal tudi na druženopolitičnem področju. Večkrat je bil tudi član delavskih svetov.

Nagrajen in dobitnik za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji ter diplome za aktivnost pri jamski reševalni četi, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Franc DOLAR, upokojen
7. aprila
Rojen 1. junija 1923 v Stopniku pri Žalcu. Poročen s Slavko, rojeno Blaž.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 1. junija 1960. Zaposlil se je kot referent za socialno zavarovanje v kadrovsko-socialnem sektorju, nato je nekaj časa opravljal delo referenta za delovne odnose, od leta 1967 je ponovno opravljal delo referenta za socialno zavarovanje — dokler ni bil leta 1973 premeščen v Zunanje obrate, kjer je do upokojitve opravljal delo vodje službe zavarovanja.

Aktivni udeleženelec NOB od 9. septembra 1944 pa do konca vojne.

Martin ŠOLINC, upokojen
13. aprila
Rojen 10. novembra 1932 v Bevčah pri Velenju. Poročen z Danico, rojeno Jovanović.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 6. julija 1954. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod. Leta 1957 je bil premeščen v Klasirnico, kjer je opravljal delo premikača industrijskih tirov vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz KREBS, upokojen
14. aprila
Rojen 15. junija 1924 v Mariboru. Poročen s Franciško, rojeno Zagorčnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 14. maja 1964. Zaposlil se je kot KV kopač v Jami vzhod, od koder je bil leta 1973 premeščen v Steber 8, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, dobil pa je tudi zlato značko za 25 let jamskega dela.

Alojz KORENIČ, upokojen
15. aprila
Rojen 21. junija 1925 v Gornji Gornji pri Novem mestu. Poročen z Ivico, rojeno Ostrovršnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 9. maja 1952. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod. Leta 1969 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1976 ponovno v Jamo vzhod in po štirih mesecih dela v Jami vzhod zopet v Jamo zahod, kjer je delal do upokojitve. Leta 1954 je opravil izpit za PK in leta 1955 za KV kopača, leta 1957 pa še izpit za rudarskega nadzornika.

Druženopolitično je bil zelo aktiven. Večkrat je bil član delavskih svetov. Bil je tudi član bivšega upravnega odbora rudnika, sindikalni funkcionar, oddelčni sekretar ZK itd.

Odlikovan je bil z medaljo za zasluge za narod, z medaljo dela, z medaljo dela s srebrnim vencem. Dobival je priznanja in nagrade za tehnične izume in izboljšave. Prejel je tudi diplomu za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji ter zlato značko za 25 let jamskega dela.

Od 22. septembra 1942 do konca vojne je bil interniran v Italiji.

Alojz GREBENŠEK, upokojen
23. aprila
Rojen 30. maja 1934 v Plešivcu pri Velenju. Poročen s Heleno, rojeno Gotnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 1. septembra 1956. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod, od koder je bil leta 1974 premeščen k jamski mehanizaciji, kjer je delal do upokojitve. Leta 1961 je opravil izpit za PK in leta 1963 za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

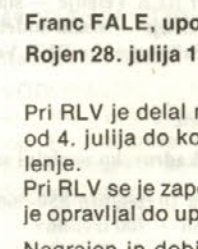

Jože KRAMBERGER, upokojen
26. aprila
Rojen 28. januarja 1929 v Hrastniku. Poročen z Ano, rojeno Drnovšek.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 20. decembra 1955. Zaposlil se je kot PK kopač v Jami vzhod, od koder je bil leta 1960 premeščen v Klasirnico, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1961 je opravil izpit za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Aktivni udeleženelec NOB od 7. julija 1944 pa do konca vojne.

Franc FALE, upokojen
30. aprila
Rojen 28. julija 1921 v Novi Štifti pri Gornjem gradu.

Pri RLV je delal neprekinjeno od 1. maja 1974, predtem pa od 4. julija do konca leta 1962, ko se je zaposlil v RŠC Velenje.

Pri RLV se je zaposlil v Zunanjih obratih, kot čuvaj. To delo je opravljal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc GODEC, upokojen 4. maja
Rojen 12. maja 1921 v Ptujju. Poročen z Ljudmilo, rojeno Florjan.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 10. maja 1949. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Steber 8, še isto leto ponovno nazaj v Jamo vzhod, leta 1976 pa zopet v Steber 8, kjer je delal do upokojitve. Leta 1971 je opravil izpit za PK kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Ivan UŠEN, upokojen 11. maja

Rojen 16. aprila 1923 v Lokovici pri Šoštanjju. Poročen z Marijo, rojeno Melanšek.

Vse od 15. novembra 1955 je neprekinjeno delal v TE Šoštanj. Zaposlil se je pri napravah za kondenzacijo, nato pa je opravljal delo kotlovnega strojnika II. faze, v delovni enoti pogon. Leta 1959 je opravil izpit za PK in leta 1962 za KV ključavničarja, leta 1969 pa še za strojnika parnih turbin.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Aktivni udeleženec NOB od 1. novembra 1943 pa do konca vojne.

Jože JANEŽIČ, upokojen 14. maja
Rojen 10. marca 1929 v Šentilju pri Velenju. Poročen z Rozalijo, rojeno Povh.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 2. novembra 1951. Zaposlil se je kot PK kopač v Jami vzhod, leta 1960 pa je bil premeščen v Jamo zahod, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1955 je opravil izpit za KV kopača, leta 1959 pa še za strelskega mojstra.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Karel ŠEGOVC, upokojen 1. junija
Rojen 19. septembra 1926 v Črnečah pri Dravogradu. Poročen z Marijo, rojeno Ferenčak.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 29. januarja 1954. Zaposlil se je kot NK kopač v Jami vzhod, kjer je delal vse do upokojitve. Leta 1959 je opravil izpit za PK in leta 1961 za KV kopača. Leta 1969 pa še za strelskega mojstra.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in dobitnik zlate značke za 25 let jamskega dela.

Aktivni udeleženec NOB od 30. avgusta 1944 pa vse do konca vojne.

Franc ROŽIČ, upokojen 2. junija
Rojen 21. novembra 1927 v Družmirju. Poročen z Alojzijo, rojeno Ježovnik.

Pri rudniku je delal neprekinjeno od 11. decembra 1950. Zaposlil se je kot PK kopač v Jami vzhod. Leta 1974 je bil premeščen k kračenju in sanaciji, kjer je delal do upokojitve. Leta 1960 je opravil izpit za KV kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

R. Misja

STOJAN SAJE

Iz pogovorov z borci NOV, ki delajo v naši delovni organizaciji

Aleksander KNEŽEVIČ, referent za ljudsko obrambo v REK Velenje

"Izviram iz kmečke družine, v kateri smo bili trije otroci, trije fantje. Rodil sem se 1923. leta; v vasi Jošan, v Liki, blizu Gospiča. Moja življenjska pot je bila zelo težka; tako kot življenje celotne naše generacije. Mladost in šolanje je pretrgala vojna.

Borbe proti ustašem, četnikom, Nemcem in Italijanom so me v nanovo formiranih enotah vodile s področja Like prek Gorskega kotarja v Hrvaško primorje in od tod tja v zahodne predele Bosne. Naša naloga je bila prečiščevanje celotnega terena in uničevanja sovražnikovih enot."

Od borca do načelnika artilerije v pešadijskem polku

"V partizanskih enotah sem bil zapored borec, delegat voda in komandir artilerijskega voda v protitankovski bateriji. Nato sem šel v trimesečno oficirsko šolo pri glavnem štabu za Hrvaško. Končal sem jo z odličnim uspehom in po šolanju prevzel dolžnost komandirja protitankovske baterije. S to baterijo sem bil vse do osvoboditve v sestavi VIII. primorske divizije, ki je skupaj z drugimi enotami spadala v XI. hrvaški korpus oziroma IV. armado. Ta se je borila za osvoboditev Slovenskega primorja — Reke, Ilirske Bistrice, Trsta, Gorice in drugih primorskih krajev. Tako se je vojna zame končala v Primorju, v Ilirski Bistrici.

Po koncu vojne in odhodu iz Slovenskega primorja so nas porazdelili po artilerijskih enotah v notranjosti, kjer sem najprej bil komandir baterije 120-milimetrskih minometov. Potem ko so artilerijske enote prešle v sestavo pehotnih formacij, pa sem odšel v Celje, za načelnika artilerije v pehotnem polku. To je bilo še leta 1945. Štiri leta pozneje pa sem šel v artilerijsko oficirsko šolo, jo končal in po njej služboval v ljubljanskem armadnem območju. Razporedili so me na mesto komandanta artilerijskega diviziona v artilerijskem polku v Umagu. Tod sem bil v poznejših letih tudi načelnik artilerije v pehotnem polku, ki je nosil ime po legendarni I. proletarski brigadi. Konec leta 1956 pa so me zaradi posledic prometne nesreče in potrebe po pomlajevanju kadrov v JLA upokojili. In tako že od začetka 1957. leta dalje delam neprekinjeno pri velenjskem rudniku."

Srečanje borcev NOV iz naše delovne organizacije pred letošnjim 1. majem (26. aprila) s komitejem konference OZK REK Velenje v Delavskem klubu. Spodaj, drugi od leve proti desni: Stane ŠPEH; med udeleženci zgoraj: Jožica IRŠIČ!

V Liki so takrat vladale neznosne razmere. Znano je, da je Pavelić ustanovil Nezavisno državo Hrvaško ter organiziral množično pobijanje Srbov in hrvaških antifašistov. Mi smo bili kot pravoslavci diskriminirani, obsojeni na uničenje. Zaradi takih razmer je prišlo tudi do odporiškega gibanja. Komunistična partija Jugoslavije je že organizirano delovala. Nastajale so odporiške borbene skupine, iz katerih so se razvile večje partizanske formacije."

Iz skojevskih vrst v partizanske enote

"V osvobodilno gibanje sem se vključil kot skojevec. Že leta 1941 so me sprejeli med mladinske aktiviste na terenu. Potem je prišlo do ustanavljanja enot. V enoti, tako da se nisem vračal na teren, sem se boril že leta 1942. Takrat, ko so ustanovili VI. liško proletarsko divizijo, sem se vključil v eno njenih prvih formacij — 3. liško proletarsko brigado, bataljon prvoborcev, ki se je imenoval Krbava. Ta bataljon je bil moja matična enota, v sklopu katere sem ostal do sredine zime 1942/1943, ko sem zbolel za tifusom. Naša divizija je šla naprej, v Bosno in druga področja, jaz pa sem se potem, ko sem ozdravel, priključil novim enotam, ki so se formirale na področju Like. Kot zanimivost naj povem, da so pozneje, spomladi 1944. leta, ko je VI. liška divizija prišla v Bosansko krajino, določili prav borce iz moje matične enote za zavarovanje vrhovnega štaba in maršala Tita.

Najhujši medvojni čas

"Zame je bil najhujši medvojni čas leto 1941. Našo vas — bila je to zelo velika, dolga vas, sklop značilnih hrvaških naselij — so že kmalu po okupaciji požgali ustaši. Tako smo potem morali živeti kar med razdejanimi, za silo pokritimi zidovi.

Takrat sem delal na terenu, kot skojevski aktivist. Domov sem se največkrat vračal samo prespat. Tako sem se vrnil tudi po neki mladinski seji, ki se je zavlekla pozno v noč. A komaj sem zaspal, že me je iz sna prebudilo streljanje in kričanje. Ustaši so napadli vas. Tudi predtem so lovili, terorizirali in ubijali nedolžno prebivalstvo, vendar le posamezniki in manjše skupine. Tokrat pa je močan ustaški bataljon zasedel sredino naše vasi in začel pravi pokol. Ubityh je bilo okrog 380 vaščanov; otrok, žena, starcev... Postreljali in poklali so, kar jim je prišlo pred oči. Hiše so izropali in do kraja opustošili... Strahotni, masovni zločini!

Tisto noč so ustaši ubili tudi mojo mamo, bratovo ženo z otroki in nekatere druge sorodnike. Skoraj vse je bilo pobito, poklano... Jaz sem bil eden redkih, ki so preživeli. Med napadom sem se znašel med zidovi v kletnih prostorih hiše. Zbežati nisem mogel, ker je izhod iz hiše neki ustaš zapiral s puškomitraljezom. Ta je na vratih z rafalom pokosil bratovo ženo in otroke; le eno punčko se je meni posrečilo rešiti; bila je že ranjena...

Kmalu potem, ko so ustaši odšli sem našel stik s partizanskimi skupinami v okolici. Skupaj z njimi sem se pozneje vrnil v vas, da bi pokopali pobite in pomagali ranjenim. Tudi ranjeno nečakinjo sem odpeljal v partizansko bolnico. Preživela je vojno in še danes živi."

Osvoboditev domovine

"Med vojno so bili zame najlepši trenutki uspehov v borbi pa čas proti koncu vojne. Takrat je vladalo posebno razpoloženje. Lahko si zamišljate: ko vojna traja že toliko let, se vojska sprašuje, ali se bo sploh kdaj končala; borci, ki brez predaha drviijo iz bitke v bitko, se počutijo že nekakšni odpadniki!

In potem se je zvedelo za zlom Hitlerja in njegove soldateske! Umik sovražnika z našega ozemlja je za vse naše borce pomenil presenečenje in navdušenje obenem. Spoznanje, da borba ni bila zastoj, da je bila uspešna, je bilo kljub vsem žrtvam in vojnim tragedijam vir nepopisnega veselja."

Mnenje o položaju borcev v naši družbi

"Ker poznam naše povojno življenje, bi lahko rekel, da je bil položaj borcev po vojni nekaj časa zapostavljen. Borce so nekateri krogi odpravili od najvažnejših dogajanj v družbi. Predvsem v času Rankovića je v skupini okrog njega prihajalo do stališč, da je borba preteklost, ki nima ničesar skupnega z novim. Borci smo bili užaljeni, ker vemo, da so dosežani dosežki vzklili prav iz borbe, iz revolucije.

Pozneje si je naše vodstvo prizadevalo za osvežitev tradicij NOB. Tudi drugi so spregledali, da je prav NOB omogočila sadove povojnega življenja in razvoja. Zato so poskusili za bolj dosledno reševanje vprašanj in statusa borcev v zadnjih nekaj letih številnejši in učinkovitejši. Seveda pa se še danes vedno najdejo nerešeni problemi; recimo primeri, da borci žive v zelo slabih socialnih razmerah! Po mojem mišljenju je sramota in velik minus za vse nas, da se takšne stvari še gode in da jih nihče ne vidi ali želi videti. Menim, da bi morali zlasti samoupravni organi, sindikat in zveza komunistov zaznati take kritične primere in jih tudi rešiti."

Mnenje o mladi generaciji

"Dogodilo se je, da je vojna doletela prav našo generacijo. Mislim — to pa je verjetno tudi mnenje vseh borcev — da je naša mladina v resnici zdrava in se bi zato prav tako kot mi postavila po robu morebitnemu sovražniku. Prav gotovo bi sledila našim vzorom. In glede na to je prav, da obujamo tradicije NOB ter jih prenašamo na mlade.

Mladini moramo zaupati. Ne smemo je ocenjevati po posameznikih, ki delajo slabo. Vso našo pozornost moramo usmeriti k reševanju vprašanj, ki so bistvenega pomena za življenje in obnašanje vsake mlade generacije. Mislim, da je ena najosnovnejših nalog strokovna vzgoja mladih na osnovah samoupravnega socializma. Le tako bomo dosegli, da bodo mladi ostali zvesti načelom in tradiciji prejšnjih generacij, da bodo nenehno vir revolucionarnih dosežkov. Mlade smo dolžni usmerjati tako, da bodo imeli pred seboj jasne programe, da se bodo aktivno vključevali v prave družbene tokove; dolžni smo jim privzgojiti čut za pomen napredka domovine, snovanja boljšega jutri ter varovanja miru in enotnosti!"

Odlomki iz razgovora z Jožico IRŠIČ, snažilko v naših samskih domovih

— Vi ste...?

"Jožica Iršič iz Velenja. Rojena sem bila leta 1927 v Starih Siemenah pri Slovenskih Konjicah. Pri rudniku delam neprekinjeno od leta 1970; kot snažilka v samskih domovih."

— Kdaj se je začela vaša partizanska pot; kako je sploh prišlo do tega, da ste odšli v boj?

"Odpeljali so me v Nemčijo, od tam pa sem pobegnila. Ni bilo drugega izhoda, kakor da se pustim postaviti pred zid ali da grem v partizane; da se borim za svoje življenje. Šestnajst let mi je bilo, ko sem se vključila v osvobodilno gibanje. To je bilo leta 1943. Od začetka sem delala na terenu, potem pa sem bila kurirka. S kurirske dolžnosti so me nato premestili v enoto. Najprej sem bila v brigadi, iz nje pa sem šla v divizijo."

— Na katerem področju ste se bojevali?

"Do avgusta 1944. leta sem bila na celjskem območju. Potem sem s Štajerskega šla na Primorsko. Nazaj sem se vrnila malo pred svobodo."

— Resda sem na nitro vdrl v vaše spomine — pa tudi daleč je že od tega, kar so nastajali. Morda pa bi kljub temu lahko opisali kak prijeten ali neprijeten dogodek, ki se vam je še posebno vtisnil v spomin?

"Bilo je več neprijetnih kot pa prijernih dogodkov. Eno takih doživetij je bila tudi neka bitka na Primorskem. Na italijanski meji sem bila ranjena... Takrat je bilo hudo! Nisem pričakovala, da bom preživela; da bom še kdaj videla svoje domače..."

— Pa so vas potem pozdravili?

"Ja, v črnomajski bolnici sem bila."

— Je bilo še kdaj tako težko?

"Bilo je, bilo... Najtežji dogodki so bili zame, kadar nas je sovražnik obkolil. Enkrat je bilo v januarju, ko smo hoteli čez šempetrski most, pa so nas izdali. Ker ni šlo drugače,

smo morali priti na drugo stran čez vodo. Seveda nam je vsa obleka zmazana, preobleči ali posušiti pa se ni bilo mogoče nikjer. Iz svojih teles smo morali črpati toliko energije, da se je obleka posušila... Drugič je bilo nekega februarja. Za življenje mi je šlo. Sovražnik je bil povsod naokoli, jaz pa sem celo noč, pritajena k zemlji, ležala na trebuhu. Mislija sem, da ne bom zdržala. Vsa premrla sem bila; primrznila sem k zemlji. Samo po naključju sem ostala pri življenju. Soborci so mislili, da so me Nemci najbrž ubili, vendar so me drugi dan šli iskat. Bila sem tako otrpla, da še glasu nisem mogla dati od sebe. Našli so me in me rešili zanesljivo smrti... Vidite, tako je bilo med vojno!"

— In danes, kako se počutite v kolektivu, kjer delate?

"Zelo dobro, nimam kaj reči. Če bi bila zdrava, bi bilo še bolje."

— Vam je še dosti ostalo do upokojitve?

"Še kar precej. Nekaj let mi še manjka; od prej nimam vseh priznanih. Če bom dobila še tako stanovanje, kot si ga želim in sem si ga, upam, tudi zaslužila, potem res ne bom več imela kaj pripomniti."

— Ali živite v malem stanovanju?

"Ne, pač pa v vlažnem, zato hlem; v provizorijih za staro Namu v Velenju."

Še odlomki iz razgovora s Stanetom ŠPEHOM, KV strojnikom iz TOZD RLV — Klasirnica

— ?

"Stane Špeh! Rojen leta 1924 v Radmirju pri Ljubnem!"

— Že dolgo delate pri nas?

"Pri rudniku sem bil že leta 1947. Delal sem v jami. Najprej kot NK kopač. Ščasoma pa sem si pridobil kvalifikacijo; bilo je leta 1961. Potem sem — od 1965. pa do 1968. leta — delal pri RŠC Velenje. Od takrat dalje sem stalno pri rudniku."

— Na katerem delovnem mestu ste sedaj?

"V strojnici na jašku Škale; kvalificiran strojnik."

— Prosim, opišite nam svoje doživljanje iz medvojnega obdobja!

"Teh pa ni tako malo, čeprav se je moja partizanščina začela malo bolj pozno. Najprej sem bil mobiliziran v nemško vojsko. Potem sem prišel na dopust; ne domov, v Celju so nas imeli 'pod ključem'; najprej v vojaškem domu, nato pa v mestni kasarni... Domov, v Gornji grad, me niso pustili, ker so bile tam že bitke med partizani in Nemci... No, pa sem jim ušel iz kasarne! Nekega večera, ko smo šli na večerjo, sem skočil skozi okno in zbežal v park. Če bi danes, ko sem že bolj okoren, skočil s take višine, bi se gotovo ubil; takrat sem se le malo bolj potolkel."

— In nato v hosto?

"Seveda, domov si nisem upal, ker so bili tam Nemci. Iz parka v Celju sem se prek Savinje umaknil v gozdove. Podnevi sem v njih miroval na varnih mestih, ponoči pa sem hodil. Dva dni oziroma dve noči sem hodil, da sem prišel v Šentilj pri Velenju, kjer imam sorodnike. Tam sem se skrival, dokler niso prišli partizani; I. bataljon Tomšičeve brigade. To je bilo leta 1944. Potem sem šel kar z njimi. Samo žlico sem dal v žep, nič drugega, pa smo šli, na Paški Kozjak."

— Menda ste bili dober mitraljezec?

"Ja, samo tri dni sem pomagal nekemu fantu nositi lažji minomet. Že četrty dan so mi dali puškomitraljez. Do konca vojne sva si bila nerazdružna tovariša."

— Se vam je morda ohranil kakšen spomin na kaj izrednega, na kaj lepega?

"Dosti je spominov, samo zdaj bi težko izbiral med njimi. Povem naj le to, da sem se v partizanih zelo lahko vsemu prilagodil. Že kot otrok sem bil vaje samega siromaštva, ker je življenje v stari Jugoslaviji bilo pač trdo; pa tudi nemška vojska je bila huda. Zato mi tudi v partizanih ni bilo nič pretežko. Še toliko bolj, ker so me soborci in oficirji imeli radi. Zanesli so se name; vedeli so, da sem jo od Nemcev pobrisal in da nazaj ne bom šel. Nasploh pa je bilo doživljanje vseh vrst. Včasih smo bili veseli; tudi peli smo. Včasih so bile hude borbe in žalost... A v zmagi smo vedno verjeli."

— Kod pa so vas vse vodile borbe?

"V glavnem po Štajerski in po Koroški. Prav do konca vojne sem sodeloval v bojih."

— Ste bili ves čas v eni enoti?

"Da, v 3. četi I. bataljona Tomšičeve brigade. Le takrat, ko sem bil ranjen, sem bil nekaj časa vodnik komore. Potem sem šel spet nazaj v četo."

— Kako pa se počutite danes v kolektivu, kjer delate?

"Dobro. Pri rudniku sem že 30 let; če vštajem še tista tri leta, ko sem delal pri RŠC Velenje."

— Potem pa nimate več daleč do upokojitve?

"Ne, letos bom končal z delom. Pravzaprav imam že več delovne dobe, kot je je treba za upokojitve. Vendar do konca leta bi še ostal, potem pa ne bom več delal."

(Se nadaljuje)

Naši gasilci med vajo

Gasilci praznujejo delovno

Letos slavi Industrijsko gasilsko društvo REK Velenje 45-letnico svojega obstajanja. Kot je razvidno iz njegovega delovnega načrta, bo društvo v jubilejnih letih največ pozornosti posvetilo strokovnemu usposabljanju članstva, predvsem usposabljanju vodstvenega kadra, in izboljšanju požarne varnosti v REK Velenje. Za izpolnitev teh in drugih nalog bosta potrebna pomoč in sodelovanje celotnega kolektiva REK Velenje. Pričakovanja društva se bodo prav gotovo izpolnila, saj se moramo vsi člani kolektiva REK Velenje zavedati pomena in vloge gasilskih enot ne le pri zagotavljanju požarne varnosti, ampak tudi pri razvijanju sistema družbene samozaščite nasploh.

Nekaj podatkov iz zgodovine našega industrijskega gasilskega društva smo zapisali že v prvi lanskoletni številki Rudarja. Vseeno naj ponovimo, da so prvotno društvo, Gasilsko društvo rudnika Velenje, ustanovili leta 1932, na pobudo Slavka Trobeja in Martina Sovineka. V vseh letih delovanja društva je bila glavna skrb njegovih članov stalna pripravljenost za reševanje imetja ali ljudi, nudenje pomoči tistem, ki jo ob požaru potrebuje, ter ustrezno ukrepanje za zavarovanje kolektiva ustanovitelja pred požari. Svoje osnovne dolžnosti, ki se nanašajo na skrb za požarno preventivo in uresničevanje nalog v zvezi s požarno varnostjo v delovni organizaciji, so člani društva vedno odgovorno izpolnjevali. Dobro delo društva in doseženi rezultati pa so še posebno zasluga tistih gasilcev, ki so društvo vodili in skrbeli za zagotavljanje ustrezne tehnične opremljenosti enot in strokovno usposobljenost članstva.

Dolžnost predsednika našega industrijskega gasilskega društva po letu 1970 prizadevno opravlja Egidij PETRETIČ, referent za požarno varnost v REK Velenje. Pod njegovim vodstvom danes v društvu prostovoljno deluje okrog šestdeset gasilcev; od tega je kar polovica podmladka. Tako ima sedaj društvo že tri članske operativne desetine ter eno mladinsko in dve pionirski desetini.

Zdaj pa pogledjmo, kaj vse so že in kaj še bodo naši gasilci storili v letošnjem letu!

Strokovno usposabljanje članstva

Zaradi tako številnega članstva je bilo treba najprej poskrbeti za usklajeno strokovno usposabljanje vseh enot. Upravni odbor društva je v ta namen pripravil program izobraževanja vsega članstva. Za letos predvideva za vsakega odraslega člana skupno 96 ur predavanj, praktičnega usposabljanja za vzdrževanje znanja in kondicije, priprav za razna tekmovanja ter prostovoljnega dela pri raznih akcijah. Praktične vaje imajo člani na objektih REK Velenje, ki se bi lahko vneli! Za vsakega mladince ali pionirja pa je predvidenih skupno 72 ur predavanj in praktičnih vaj, saj se vodstvo društva dobro zaveda, da še vedno drži stari pregovor "Kar se Janezek nauči, Janez zna".

Med ustanovnimi člani rudniškega gasilskega društva sta bila tudi Matevž OREMUŽ (desno) in Franc Jakob

Izpopolnjevanje članstva pa ne bo potekalo samo v okviru rednega izobraževanja in urjenja, temveč tudi prek raznih strokovnih ekskurzij. S pomočjo teh želi društvo seznaniti vse odrasle gasilce, pa tudi podmladek, s sodobnimi sredstvi za gašenje in reševanje.

Vodstvo meni, da so najbolj koristni ogledi enot drugih poklicnih gasilskih društev, saj so med njimi nekatere opremljene tudi z najsoodobnejšo tehniko. Tako bodo člani po vsej verjetnosti šli na ogled poklicnih gasilskih enot v Zagrebu in Sarajevu, obenem pa bodo obiskali nekatere industrijske gasilske enote v bosanskih rudnikih. Mladi pa so že bili konec junija v Kopru, kjer so si ogledali opremljenost in delovanje poklicne gasilske enote v Luki Koper ter pristaniške naprave. Poleg tega imajo v načrtu še obisk celjske poklicne enote.

Letos spomladi so vsi člani, ki še niso imeli gasilskega izpita, opravili tudi to nalogo, saj sicer ne bi mogli sodelovati v akcijah pri gašenju požarov.

Ker se je število članstva zadnji čas povečalo, bo društvo moralo poskrbeti tudi za ustrezno povečanje strokovne usposobljenosti vodstvenega gasilskega kadra. Letos bi naj društvo imelo dva višja gasilska častnika, dva častnika in dva podčastnika. Prav tako pa bo potrebovalo več strokovnih delavcev iz posameznih TOZD naše delovne organizacije, ki bi bili pripravljene pomagati pri izobraževanju gasilske čete, saj predavatelj za posamezne predmete vedno primanjkuje.

Izboljšanje požarne varnosti in druge aktivnosti društva

Ena pomembnih nalog, ki bi jo gasilci želeli uresničiti letos, je tudi izboljšanje požarne varnosti v delovni organizaciji. Gre predvsem za to, da bo treba na osnovi določil pravilnika o požarnovarnostnem redu uskladiti oziroma pomeniti način gašenja in reševanja v celotni delovni organizaciji, saj imajo sedaj posamezne TOZD različna sredstva za gašenje. V ta namen želijo nabaviti prikolico za suho gašenje (s prahom), dva specialna ročnika za vodno prho, zaščitne obleke, prenosne reflektorje, črpalko za črpanje motnih voda in drugo nujno potrebno orodje.

Finančna sredstva so že zagotovljena, zdaj čakajo le še na potrebni sklep pristojnih samoupravnih organov.

Da bi izboljšalo požarno varnost v delovni organizaciji, bo društvo uvedlo tudi enotno evidenco o polnjenju gasilnih aparatov za vse TOZD in skupne službe. V skladu s dogovorom s stanovanjsko skupnostjo Velenje so naši gasilci že izvedli požarnovarnostne preglede stanovanjskih objektov REK Velenje, predvidoma septembra pa bodo organizirali teden požarne varnosti v delovni organizaciji.

Industrijsko gasilsko društvo REK Velenje stalno sodeluje tudi s štabom za civilno zaščito v delovni organizaciji, njegovi člani pa se prav tako redno udeležujejo vseh krvodajalskih akcij.

Naši gasilci pridno skrbijo tudi za urejevanje okolice gasilskega doma na jaški Škale, saj bodo, kakor vse kaže, pod njegovo streho še več let. Omeniti pa je treba še pomoči društva teritorialnim gasilskim enotam v naši in sosednjih občinah, če je pomoč nujno potrebna.

Naslednja izredno zahtevna naloga, ki pa je društvo tudi letos ne bo moglo uresničiti v celoti, je prav gotovo ureditev sistema obveščanja in alarmiranja v delovni organizaciji. To je nujno zaradi nadaljnjih intervencijskih ukrepov. Izpolnitev te naloge bo terjala angažiranje in pomoč celotnega kolektiva.

Sodelovanje na tekmovanjih

Pomembna oblika gasilske dejavnosti našega društva so tudi razna tekmovanja. Tekmovalna sezona se je pravzaprav šele začela, toda društvo je že doseglo nekaj vidnih uspehov. Omenimo le nekatere!

Konec maja je bilo v Škalah občinsko tekmovanje mladinskih gasilskih enot. Mladinci so med 9 sodelujočimi ekipami dosegli 2. mesto. Tudi pionirji so se kar dobro odrezali, čeprav vadijo šele kratek čas; med 12. ekipami so dosegli 7. mesto.

Občinska gasilska zveza je 12. junija organizirala pri TGO Gorenje v Velenju občinsko tekmovanje za članske ekipe. Nastopilo je 19 moških desetini, med njimi 2 v starostni skupini nad 30 let. Izvesti je bilo treba mokro vajo in štafetni tek. V tekmovanju z motorno brizgalno z zmogljivostjo 800 litrov/min. si je naslov občinskega prvaka priborila desetina IGD REK Velenje. V skupni uvrstitvi pa je naše društvo zasedlo 2. mesto.

Naši gasilci nameravajo letos sodelovati še na več meddruštvenih tekmovanjih. Ena najpomembnejših tovrstnih akcij, ki jo pripravljajo sami, v počastitev 45-letnice društva, bo republiško tekmovanje članskih gasilskih enot iz slovenskih rudnikov in OZD Nafta iz Lendave. To tekmovanje je predvideno za 2. julij in bo v Velenju.

Na letošnjem občnem zboru društva, bil je v začetku leta, so gasilci soglasno sklenili, da si bodo v prihodnje še bolj prizadevali tudi za sodelovanje s pobratanim gasilskim društvom rudnika Hrastnik, saj so zadnja leta na tem področju naredili premalo.

Društvo potrebuje pomoč celotnega našega kolektiva

Dolgoletna praksa dokazuje, da je društvo nujno potrebno našemu kolektivu, če želimo v naši delovni organizaciji zagotoviti potrebno požarno varnost. Po drugi strani pa enote društva po potrebi sodelujejo v raznih akcijah naših jamskih reševalnih ekip.

Res je, da je naše gasilsko društvo v vseh 45 letih svojega obstojanja uspešno uresničevalo svojo vlogo. Prav tako drži, da gasilska društva drugih rudnikov tarejo veliko večji problemi kot naše društvo; predvsem problem nezadostnega pomlajevanja kadrov. Naš kolektiv se je namreč vedno zavedal pomena gasilstva, zato ga je vedno tudi podpiral in razvijal. Kljub temu pa zahtevnost posameznih nalog, ki jih mora naše društvo izpolniti v prihodnje (ureditev sistema obveščanja in alarmiranja v delovni organizaciji, izgradnja novega gasilskega doma idr.) — daje vedeti, da bo v bodoče potrebna še večja pomoč celotnega našega kolektiva. In sicer pomoč tako samoupravnih in drugih organov TOZD in DSSS kakor odgovornih strokovnih delavcev in vsakega posameznika v kolektivu!

L. Ojsteršek in Stojan Saje

Planinska organizacija v vseljudski obrambi

Ljudska obramba je enoten sistem organiziranja, pripravljanja in aktivne udeležbe vseh subjektov družbe ter neposrednega angažiranja materialnih virov in sil za odvratanje in preprečevanje agresije, za oborožen boj in druge oblike splošnega ljudskega odpora ter za izpolnjevanje drugih nalog za obrambo in varstvo svobode, neodvisnosti, suverenosti, teritorialne neokrnjenosti in socialističnega samoupravnega reda SFRJ.

(Iz zveznega zakona o ljudski obrambi)

Planinska društva, združena v Planinski zvezi Jugoslavije, zavzemajo kot masovne in specializirane družbene organizacije vidno mesto v sistemu vseljudske obrambe in družbene samozasčite. Glede na svojo vlogo in naloge imajo za razvijanje splošnega obrambnega sistema tudi poseben pomen.

V naši državi je že več sto planinskih društev. Vanje je vključena velika množica naših občanov. Izmed 90 tisoč mladih, kolikor jih je združenih v jugoslovanski planinski zvezi, se jih precej vključuje tudi v specializirane planinske dejavnosti — med vodnike, alpiniste, gorske reševalce, smučarje, speleoge (jamarje) idr.

Planinska društva oskrbujejo tudi mnoge kočje oziroma upravljajo z okrog 600 objekti, ki stoje v prekrasnem gorskem svetu naše domovine.

V SR Sloveniji so planinske organizacije zelo množične. Prek 90 600 članov je vključenih v 139 planinskih društev, ki so povezana v Planinsko zvezo Slovenije. Ta je naslednica prve slovenske planinske organizacije, Slovenskega planinskega društva, ki so ga ustanovili že 1893. leta. Zatorej sta množičnost in razmah planinske dejavnosti pri nas toliko bolj značilna.

Danes deluje več kot 30 planinskih društev tudi v okviru organizacij združenega dela, poleg tega pa delujejo v posa-

meznih krajevnih skupnostih manjše planinske sekcije. Močno so se razvili tudi planinski krožki v osnovnih in srednjih šolah. Teh je okrog 130, vključujejo pa prek 25 100 pionirjev in 17 700 mladincev.

Pomembno vlogo pri krepitvi planinske organizacije imajo vsekakor tudi številni alpinistični odseki, ki v glavnem delujejo v okviru matičnih planinskih društev, vendar njihova dejavnost poteka samostojno.

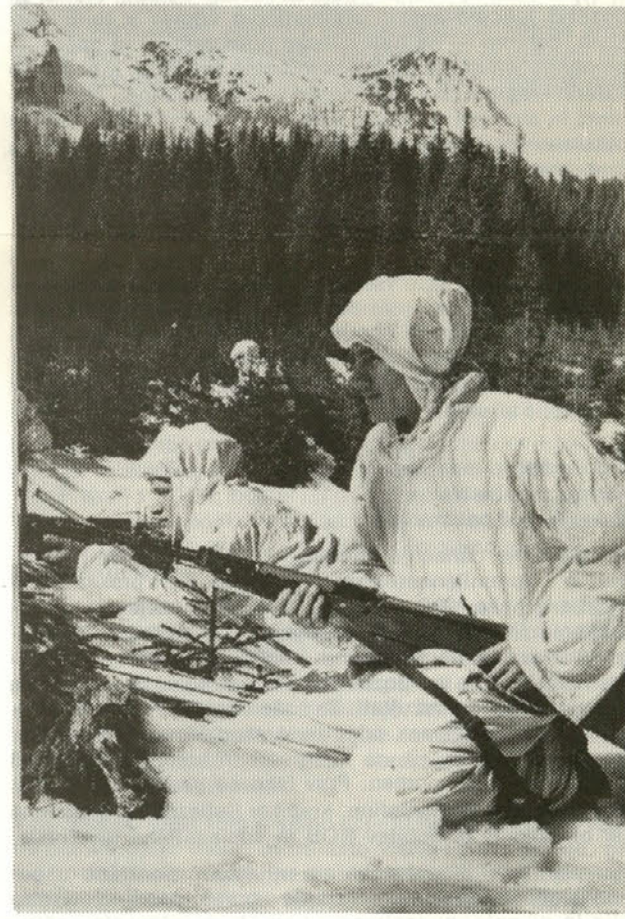
Ne gre spregledati tudi posebnega vidika planinske dejavnosti, ki igra pri izgrajevanju sistema splošne ljudske obrambe izredno važno vlogo. Gre za to, da danes slovenska planinska društva gospodarijo s kar 155 planinskimi postojankami in zavetišči.

Planinstvo — vir boljših psihofizičnih sposobnosti

Če upoštevamo, da je planinstvo že danes masovno, da v planinsko organizacijo vstopajo vedno novi člani in da se za hojo v hribe navdušuje vedno več občanov, ki niso vključeni, potem smo lahko prepričani v koristnost take dejavnosti; ne nazadnje tudi zato, ker je planinstvo neslučen vir za krepitev obrambne sposobnosti prebivalstva. Kot oblika cenene in koristne rekreacije danes pomeni planinstvo zaradi hitre urbanizacije človekovega okolja in načina življenja na splošno ugodno možnost, prek katere lahko vsakdo nadomesti izgubljeno fizično in psihično energijo, krepki svojo telesno odpornost in se pripravlja za težje pogoje življenja.

Slovenski planinec, ki je star od 16 do 50 let in ima poprečne sposobnosti, zmore v enem dnevu več kot deset ur hoje, pri tem pa lahko nosi breme do 15 kilogramov. Na leto opravi poprečno deset tur v gorsko pokrajino. V ustrezni opremi je varen hoditi po zahtevnejših poteh, zna se varovati pred vremenskimi neprilikami, znajde se v stiskah, prav tako pa je ob nesreči usposobljen nuditi prvo pomoč tudi drugemu.

Zato pomenijo specialno usposobljeni planinski kadri — kakor tudi planinska organizacija v celoti — važen družbeni dejavnik v graditvi sistema vseljudske obrambe. Občani,

še posebno mladi, se prek raznih oblik aktivnosti v tej zanimivi in koristni množični rekreaciji privajajo ne le na premagovanje naravnih ovir v planinskem svetu, ampak se spoznavajo tudi z naravnimi lepotami ter kulturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi svoje domovine. Ob tem se vzgajajo v tovarištvu in kolektivnosti ter se tako usposabljujejo za samostojno, disciplinirano, hrabro in odgovorno življenje.

Člani planinske organizacije in drugi občani gojijo s planinsko in alpinistično dejavnostjo tudi neizmerno ljubezen do svoje domovine; do skupnosti pobratenih narodov in narodnosti — največje pridobitve naše revolucije. Prav tako si prizadevajo za napredek v mednarodnih stikih, za spoznavanje in razumevanje med vsemi narodi sveta.

Torej krepijo svoj značaj in si pridobivajo kvalitete, ki so pomembne za oblikovanje celovite in ustvarjalne osebnosti!

Specializirane organizacije dajejo številne vrste kadrov, pomembne za naše oborožene sile in SLO

Programska aktivnost planinskih društev izhaja iz statuta organizacije. Za svoje člane in druge občane, ki se ukvarjajo s planinstvom, posebno pa za mladino, organizirajo

izlete, pohode in tekmovanja. Znanje svojih članov preverjajo z raznimi orientacijskimi pohodi in smučarskimi tekmovanji, ki so večkrat kombinirana s preizkusi v streljanju. Alpinisti preizkušajo svoje veščine in zmogljivosti z vzponi v stenah gorskih masivov.

Poleg tega društva skrbijo za markiranje (označevanje), nadelovanje, zavarovanje ter nenehno vzdrževanje planinskih poti, organizirajo odseke gorske straže, ki skrbijo za varstvo narave, vodijo sekcije mladinskih vodnikov in vodnikov nasploh ter stalno bdijo nad varnostjo planincev z gorsko reševalno službo, ki vedno sodeluje tudi v reševalnih akcijah ob nesrečah v gorah.

Pomembna oblika dejavnosti planinskih društev je tudi njihovo sodelovanje z enotami JLA, teritorialne obrambe in civilne zaščite pa družbenopolitičnimi organizacijami in organi krajevnih skupnosti. Gre za sodelovanje na športnem in kulturnem področju, skupno udeležbo na raznih manifestacijah in obiskovanje krajev, ki so odigrali pomembno vlogo v zgodovini naših narodov in narodnosti, še posebno med NOB. Na ta način negujejo in poglobljajo revolucionarne tradicije našega ljudstva ter spodbujajo in ohranjajo humane vrednote tega zgodovinskega obdobja.

Da bi planinska organizacija usposobila svoje članstvo za sodelovanje v teh oblikah aktivnosti, skrbi tudi za organizirano izobraževanje in izpopolnjevanje tako mladine kakor odraslih. Svoje kadre vzgaja in usposablja v šolskih krožkih, raznih tečajih ter planinskih in alpinističnih šolah. Tako obnavlja in razširja vrste mladinskih vodnikov, vodnikov nasploh, inštruktorjev in mentorjev, alpinistov-pripravnikov, že izkušenih alpinistov, gorskih reševalcev, inštruktorjev GRS idr.

Kadri, ki si s planinstvom pridobivajo posebne sposobnosti in znanja, so še kako dragoceni in pomembni za nadaljnje oblikovanje različnih specialistov za delovanje v raznih možnih obrambnih strukturah naše družbe. Planinci pomenijo zaradi svojega znanja, poznavanja zakonitosti narave in sposobnosti obvladovanja situacij na terenu svojevrstno vrednost za krepitev sistema vseljidske obrambe. Planinska organizacija pa daje tudi našim oboroženim silam kadre za enote, kjer s pridom uporabljajo amatersko pridobljeno znanje in sposobnosti. Odlični uspehi in dosežki jugoslovanskih alpinističnih odprav v tujih gorstvih, denimo — pa tudi njihove nove zamisli in načrti — pomenijo vrhunske fizične in moralne kvalitete, s pomočjo katerih krepimo tudi našo obrambno sposobnost. Naši planinci in alpinisti so vajeni zelo težkih fizičnih in psihičnih obremenitev, bivanja na velikih višinah, skromnega načina prehrane ter vrste drugih specifičnih pogojev življenja v naravi.

Prav zaradi pravičnega vrednotenja dela specializiranih organizacij mora biti poznavanje bistva in vsebine njihove aktivnosti stalna skrb vseh teritorialnih samoupravnih enot in organov ljudske obrambe. Spremenjen položaj in uzakonjene spremembe pri ljudski obrambi namreč terjajo načrtno skrb in nudenje pomoči specializiranim organizacijam pa tudi preudarno vključevanje vseh vrst tega kadra v obrambne strukture domovine.

V prihodnosti moramo razvoju planinstva posvetiti več pozornosti

Ne glede na današnje vrtoglavo obdobje tehničnih sprememb v opremljenosti sodobnih armad nam praksa in izkušnje iz naše NOB, posebno iz bojev proti izurjenim fašističnim lovčim — "gebirgsjägerjem", kažejo ter potrjujejo, da moramo usposabljanju planinskih kadrov v prihodnje nameniti še več pozornosti, čeprav so na tem področju doseženi že vidni rezultati. Za našo oboroženo silo ima navajanje na vzdržljivost, odpornost, iznajdljivost, hitro sprejemanje odločitev pa na načrtnost in sistematičnost pri delu še poseben pomen. Prav tako so pomembni razvijanje tovarištva in discipline, krepitev ljubezni do domovine ter ohranjanje pridobitve NOB in socialistične revolucije.

Ker planinska organizacija na eni strani množično usposablja občane za hojo in plezanje v gorah, pravilno orientacijo in gibanje, nudenje prve pomoči in reševanje poškodovancev, na drugi strani pa jih navaja na pravilno oblačenje in ustrežno opremljanje pa posebne pogoje prehranjevanja in življenja v planinskem svetu, je njen prispevek k razvijanju doktrine in strategije naše vseljidske obrambe izredno velik in pomemben. Prav zato si morajo ob sodelovanju planinske organizacije tudi drugi družbeni dejavniki prizadevati za nenehno pomlajevanje in razvoj planinskih društev; še posebno na tistih področjih, kjer so za razvoj planinske dejavnosti dani vsi prirodni pogoji!

V nadaljnjem oživiljanju in izgrajevanju zamisli vseljidske obrambe moramo načrtno in premišljeno vključevati to pomembno človeško silo, ki je neizčrpen vir energije za samoobrambo naše samoupravne socialistične družbe. Da pa bi zagotovili kar največje število planincev, alpinistov in smučarjev, je v bodoče nujno potrebno še bolj podpirati prizadevanja za množičnost in razmah planinske in njej sorodnih dejavnosti. Zagotavljati je treba tudi boljše sodelovanje z družbenopolitičnimi skupnostmi in organizacijami, organi ljudske obrambe, jugoslovansko ljudsko armado in enotami teritorialne obrambe.

Med ta prizadevanja vsekakor sodi tudi pospeševanje izgradnje planinskih postojank in zavetišč, saj bi bili ti objekti v primeru vojne nevarnosti zelo primerni za uporabo.

S. Nikolić

V SPOMIN

JOŽETU POLENKU

(* 11. 3. 1956 + 27. 5. 1977)

**Mirna so drevesa, ptiči v njih molčijo,
zdi se mi, da slišim dihati jih z vej;
včasih listi rahlo v mrak zašelestijo,
tih šepet v daljavo gre s cvetočih mej,
trave vzvalovijo, s črešnje pade cvet,
in nato se vase spet zamakne svet...**

(Igo Gruden)

Ljudje smo kot drevesa; naša hotenja kot molčeči ptiči na njih vejah; naše življenjske poti kot prepletajoče se veje, ki se razprostirajo proti soncu; dnevi našega življenja kot listje na tem drevju; naša prizadevanja, dela in uspehi kot cvetovi na njih vejah; in življenjska usoda kot veter, ki odloča, kateri cvet bo oprazen in kdaj utrgan list...

Narava je trda. Zaseje seme, vzbuja rast, razcveti cvet. Toda ne opravi vsakega cveta, ne pusti dozoreti vsakemu plodu, ne utrga vsega listja le jeseni...

Usoda je kruta. Odloča o človeškem življenju. Nema-lokrat hoče, da umre tudi mlad človek. In kadar izmed nas za vedno odide kdo, ki še ni dočkal jeseni svojega življenja, se zdi, kot da je z drevesa odpadel še neoprašen cvet, iz katerega ne bo mogel nikoli dozoreti plod. V tem je podobnost med ljudmi in drevesi...

Tudi tokrat je usoda odločila po svoje. Ugasnilo je mlado življenje. Jože Polenek je odšel izmed nas, ko je doživljal komaj svojo enaindvajseto pomlad. Zato je vest o njegovi tragični smrti še bolj boleče udarila med nas. In v naših delovnih vrstah je spet zazijala vrzel, ki je niti lepi spomini nanj ne morejo skleniti.

Mnogi so ga poznali že od malega, kako je še kot radoživ fantič tekal po Šaleku, kjer se je rodil. Pozneje, leta 1961, se je s starši in mlajšo sestro Ireno preselil v Velenje. Tod je hodil v osnovno šolo in jo končal.

Otrok iz Šaleka je zrasel v velikega in krepkega mladenciča, ki je prvič prišel v naš kolektiv leta 1971. Po krajših prekinitvah je od leta 1973 pa do leta 1975, ko je odšel na odslužitev vijaškega roka, delal v rudniškem avtoparku, kot delavec strojnik. Ko je prišel od vojakov, se je lanskega oktobra vrnil v TOZD Avtopark in vse odtlej delal na svojem nekdanjem delovnem mestu.

Kolektiv, v katerem je delal, ga je kmalu sprejel za svojega, saj je od Jožeta vela krepost, poštenost in zagnanost za delo; vse to je nasledil po svojem očetu, rudarju. Jože je bil med svojimi sodelavci priljubljen, ne le zaradi svojega čuta za vestno opravljanje delovnih dolžnosti, ampak tudi zaradi smisla za humor in športnih sposobnosti.

Mnogo njegovih načrtov je ostalo neizpoljenih. Tudi želja, da bi si ustvaril lastno družino in dom, je ostala neuresničena. Bridka smrt, ki je mnogo prerano pretrgala Jožetovo hotenja, je posebno globoko užalostila njegove še mlade starše, svojce, sodelavce in prijatelje...

Misel na njegov lik je kot pogled na zlomljeno deblo, ki ga je podrl nenaden sunek vetra. In korenine podrttega drevesa, ki ostanejo v zemlji, so prispodoba naših spominov na Jožetovo osebnost.

Uredništvo

IVU DREVU

(* 2. 1. 1930 + 2. 6. 1977)

Osuplost, ki nas je prevzela ob novici, da si omahnil v smrt, je bila nepopisna. Vpraševali smo eden drugega, ali je res, je mogoče, da te ni več med nami.

Spominjam se zadnjega srečanja s tabo. Bilo je na zate usodni dan. Pogovarjala sva se in rekel si mi — z zate značilnim rahlim nasmehom v očeh — da greš na pregled v bolnico; da pa ni nič hudega.

Takšnega, s tvojim običajnim nasmehom, te imamo še naprej v spominu. Delal si prek svojih telesnih zmogljivosti. To so ti nalagale odgovornosti v našem združenem delu in med člani zveze komunistov. Sprejel si jih kot pravi komunist, brez ugovarjanja. Ni ti bilo žal ne ure ne dneva prostega časa, bodisi v službi varstva pri delu v naši delovni organizaciji, ki si jo vodil, ali za sodelovanje pri delu družbenopolitičnih in samoupravnih organov.

Bil si vzor vsem poštenim, odkritim ljudem. Brez ovinkov, naravnost — je bilo tvoje načelo! In čustvene narave kot si bil, je večkrat trpelo tvoje srce, kadar si se imel spopasti s koristolovci, sebičnejši, potuhami. Nazadnje je tudi omagalo in zagotovo se je komu izmed tistih, ki so ti kot poštenjaku kdaj krajšali življenje, oglasila vest.

Velik je tvoj delež tudi pri prizadevanjih za pomladitev članstva naših osnovnih organizacij zveze komunistov; prav zaradi tvoje npravnosti in predanega partijskega dela.

Pri tebi je vsak delavec naletel na razumevanje in pripravljenost za pomoč po poštenju, po delu, po prizadevnosti. Zato se je v kritičnih situacijah marsikdo obrnil na tebe. In zato je tvoja smrt povzročila še toliko večjo vrzel med nami.

Naj ti bo lahka zemlja, ki te krije!

V imenu prijateljev in sodelavcev — Rudi Kortnik

Ob izgubi Iva Dreva — vodje službe varstva pri delu in sekretarja komiteja konference OZK naše delovne organizacije pa moža, očeta in po naravi delavca z najboljšim rudarskim izročilom — so nam med drugimi poslali sožalno brzojavko:

- brigadirji MDB "Kožbana 77" v brigadi "Franc Leskošek — Luka";
- Franc Šetinc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS;
- komunisti podružnic LB in SDK v Velenju;
- medobčinski svet ZKS Celje;
- medobčinski svet ZSS Velenje;
- predsednik izvršnega sveta skupščine občine Velenje Franjo Kljun;
- predsednik tovarniške konference OOS TGO Gorenje Valter Cimperc;
- predsedstvo koordinacijskega odbora sindikalnih organizacij SOZD EGS;
- revirski komite ZKS Trbovlje;
- sekretar komiteja občinske konference ZKS Velenje Franjo Korun;
- sekretar sveta OZK SOZD EGS;
- sekretar tovarniške konference OZK TGO Gorenje Janez Miklavčič.

Uredništvo